

Aki nacionalista, az már náci?

Avagy, hogy ferdítsünk el eszmerendszereket

A kérdés egyszerű, a válasz egyszavas. Mégis a mai Magyarországon sokan nem tudnák a választ vagy helytelenül felelnének a kérdésre. Se jogom, se ismeretanyagom nincs ahhoz, hogy a kormányon lévő pártot kritizáljam. Nem is beszélve arról a törvényről, hogy az iskolában nincs politizálás. Ezen okok miatt egy teljesen politikamentes cikket tárok az érdeklődők elé, amelyben a nacionalizmus és a náciizmus közötti ordító különbségeket tárom fel.

A modern értelemben vett nacionalizmus a 18–19. század fordulóján a francia forradalom időszakában született meg. Ami természetesen az egész világon elterjed, és politikai irányzatok csiráznak majd belőle. A nemzeti ideológiák kialakulása egybeesik az individualizmus, az ipari társadalom, a kapitalista gazdálkodás, és a polgári életforma kialakulásának idejével. A nacionalizmus mint ideológia az ipari termelés és a parlamentarizmus intézményének elterjedése óta létezik. Most lássuk az eszme kialakulásának útját! Az angol polgári forradalomban (1640–1689) még nem törtek felszínre nacionalista érzések, hiszen külső ellenféllel nem kellett megküzdeniük. A felkelők abszolút nem voltak egységesek, ezt misem bizonyítja jobban, hogy öt különböző érdekcsoportot alkottak. Anglia a francia forradalom kitörése után két évvel már külső támadásoknak volt kitéve. Az 1791-ben megszületett pill-

nitzi nyilatkozat, amelyben a porosz király és a Habsburg-császár megint XVI. Lajost, hogy ne írja alá az elé rakott polgári alkotmányt. Ennek ellenére ő aláírja (tegyük hozzá, sok választása nem volt) ezzel megindulnak az osztrák és porosz csapatok a francia forradalom leverése érdekében. A király menekülési kísérlete és a forradalom bukásának gondolata összekovácsolja az embereket. Elterjed a nemesek körében is a nemzeti nyelven beszélés, teret kap továbbá a nemzeti kultúra, a sajátosságok megőrzése és védelmezése. Egyszóval aki francia, az legyen is az, beszéljen franciául, bármennyire gazdag is, tartsa szem előtt saját országának kultúráját. Magyarországra ez az 1791/92-es években terjedt át, ami hasonló változásokkal jár, mint mindenhol. A nacionalizmusból kialakuló irányzat a historizmus, amelyről még szót kell ejtenünk. Keletkezésének idejét az 1840-es évekre tenném, mikor már

gyan tovább? Mi lesz a kis sikercsapattal jövőre?

– Nagy bánatomra a csapat gerince végzős – mondta szomorúan a tanár úr –, így jövőre nem sokan maradnak a mostani kezdő ötösből. Mindenesetre reménykedem abban, hogy lesz megfelelő utánpótlás.

– TavalY is hasonló volt a csapatfelállítás, így össze vagyunk szokva, de sajnos keveset tudunk együtt edzeni, s megteszünk minden tőlünk telhetőt. Hogy jövőre mi lesz, az már sajnos nem rajtunk múlik. Mindenesetre örülnék, ha az idei szezonban sikerülne megdönteni a Bárdos eddigi rekordját – a megyei forduló után két fordulót megnyerni. Pillanatnyilag ez a nagy álma a csapatnak – mondta Szekeres Peti.

Ez azonban csak januárban dől el, amikor a visszavágókat játssza a csapat, majd az esztergomi megyei döntőn. Addig is mindenki szurkoljon, hogy jól sikerüljön a szereplés! Azt hiszem, ránk és az iskolára is ráférne egy kis csapatsport-siker!

PAPP MÁRTON

az embereket elsősorban a saját történelmük, és a saját népük története érdeklí. Ekkortájt rengeteg ilyen szelvényben festett kép (leghíresebb magyar alkotás Székely Bertalan: Egri nők) és irodalmi alkotás született, amelyeknek mind-mind a régi népi hősök és a régi nagy győzelmek voltak ihletői. A historizmus máig fennmaradt, s a későbbiekben néhol szélsőséges irányt vett. Gondoljunk csak az Oroszországban Sztálin parancsára készített középkori filmekre, amelyek a szocialista eszmét fennen hirdették!

Náciizmus. Eszó hallatán a régi kor emberei elhallgattak és megrettennek. De a mai egyszerű ember is elgondolkozik rajta, vajon mit jelent ez a szó? Vajon mit takar igazából? Ennek rövid, velős, érthető leírására töreksem, ami hangsúlyozzuk ki, nem lesz könnyű feladat. Maga az eszme atyja a mindenki által ismert osztrák káplár, Adolf Hitler. Az eszmét és a gondolatot megteremtő könyve után (Mein Kampf, szabad fordításban Harcom) és a börtönből való kiszabadulása után kezdte igazán teljes intenzitással terjeszteni 1924 táján. Maga az eszme rengeteg ellenséget tartalmaz és egy árja tiszta német faj létrehozásának gondolatát is. Azaz, hogy a történelem iránt kevésbé érdeklődő tanulóink is értsék, a náci saját fajuk érdekében az elfoglalt területek népeit rabszolgaként éhbéért dolgoztatták volna, míg ők jól szórakoznak kellemes meleg otthonukban.

akkor a hely legjobb bokszolójától tanulhatsz néhány alapfogást. Hogy mennyire májor az arc, arról talán elég annyi, hogy egy közepesnél is gyengébb izomzattal is két perc alatt bokszszakot csináltam az ürgéből. Újdonság még, hogy CJ képes falak megmászására. Ezt a tulajdonságot már az előző részekben is nagyon hiányoltam, mert módfelett bosszantott, hogy a fejmagasságig érő betonakadályt nem tudom leküzdeni. Minél többet vezetsz, annál inkább fejlődni fog a vezetési készséged, tehát annál kevesebbszer fogsz kisodródni a kanyarokban, vagy annál gyorsabban tudod majd lerázni üldözőidet.

Ami a gémben nem nagyon tettett, az maga a környezet. Félre ne érts, a fejlesztők profin dolgoztak, nekem nem jött be túlságosan az a rapper-fekaélet. A játéknak orrbaszájba nyomják a korabeli rapzene krémjét, az öltözködés és a szövegek is passzolnak a stílushoz. (Megfigyeltem, minden párbeszédben szerepelnek legalább egyszer a „fakkjú” és a „nigga” szavak). Kész szerencse, hogy

A fasizmus elnyomó eszközei tisztán megegyeztek a kommunizmus eszközeivel. Lelki és fizikai terror plusz tejhatalommal felruházott rendőrtitkosszolgálati szervek. A náciizmus tizenkét évig tombolt a három „H”, Hitler, Himmler, Heydrich jóvoltából. Mindenki ismeri a következményeket, haláltáborok emberekkel tömve, a Gestapo brutalitásai, óriási emberveszteségek a harcmezőn a gigantikus csaták miatt, pénzügyileg összeomlott országok, földdel egyenlőlt milliós városok. Még pár mondat erejéig térjünk át a napjaink fasizmusára, a neonáciizmusra. A harmadik birodalom bukása után az eszme továbbélt. Az, hogy Magyarországon ez a téma ennyire tabu, az a „dicsőséges” (?) kommunista rendszernek tudható be. A világ egészén léteznek neonáci szervezetek, igaz, hogy a földrajzi elhelyezkedés és a népesség összetétele miatt mindenhol más az árja faj és más lenne az elnyomott, de az eszme ugyanaz.

A nacionalizmus hazaszeretet, a nemzeti kultúra szeretete, amely nem egyezik a Hitler által létrehozott szintizta faj gondolatával! A nacionalizmus eszméi között nem szerepel se a népiirts, se az alsóbbrendű fajok gondolata. Mindössze szeretné elérni, hogy mindenki tisztelettel gondoljon hazájára, kultúrájára és mindazokra, akik életüket áldozták a hazáért, jelen esetben egy kis közép-európai, országért...
SPEIER BALÁZS

már a megjelenést követő napban árasztotta magából az internet a patchek tömkelegét, valamint ismételten üdvözöltem régi kedvenceimet, az mp3-lejátszókat a kocsikban, melynek segítségével saját kedvenc zenéidét hallgathatod a verdad volánja mögött. Így CJ a zöld ruhás bandatagok között fekete pólóban futkározott, miközben a tuningolt kocsiból üvöltött a nyolcvanas évekbeli heavy metal.

A progi igazi erőssége azonban az, hogy nem egy hét alatt kipörgethető játék. Miután három nap erőfeszítése után lekértem a géptől a statisztikát, kis híján szívrohamot kaptam, mikor megláttam, hogy a játéknak mindössze öt százalékaival végeztem! És még ki sem kerültem Los Santosból! Ebben az állapotban írtam meg ezt a cikket, tehát még közel sem világos előttem minden, de azt látatlanban le merem szögezni, hogy a San Andreas méltán viszi tovább a GTA-nevet, és öregbíti a sorozat hírnevét.

Értékelés: * * * * *

– BB –

à la bárdos

XVIII. ÉVFOLYAM, 2005. TÉLI SZÁM

A TATABÁNYAI BÁRDOS LÁSZLÓ GIMNÁZIUM TÉNYMAGAZINJA. MEGJELNIK ÖTSZÖR EGY TANÉVBEN

Lélektükör a Mikulás-kupáról – utoljára

A TÁSKÁKBÓL hófehér mez kúszik elő. Feliratos, frissen mosott, gyengéden fénylő. Akár egy mosóporreklámban. Előkerül a nadrág is: koromfekete, a Sportcsarnok lehulló vakolatának darabjaival szőkítve. Színpadias készülődés ez, mint mindig. Régi sufni a négy himnemű csapatnak közös öltözőként szolgál, kemény bérletért mostoha te-repviszonyok.

A szomszéd padra telepszik az Árpád. Kényszeredett mosoly, mesterként bratyizás, tüzes szemek, a folyosón sipózás: nagytánc így, kistánc úgy. Lányok melltartóban, itt kékben, ott pirosban. Félhomály és papír-pompomerdő- érezhető ahogy hevül a levegő.

Kívül a tágas tér szinte visszazavar. Vakon kargógu felér mezés kavalkád, melegítés gyanánt, szoktatja magát a teremhez, a fényhez és ahhoz a

Mikuláscsomag-osztás nagyoknak

Az osztályban a tanári asztal tele volt sok-sok piros csomaggal. A lustábbak – vagy éppen csak teljesen rímtelen emberek mások segítségével – az utolsó pillanatban még leírták versikéjüket, és ők is kivitték ajándékukkal együtt. Valami furcsa érzés töltötte meg a termet – most utoljára ajándékoztuk meg egymást Mikuláskor.

Az ember abból veszi először észre, hogy jön a december, hogy az osztály valamelyik tanulója bekiabál osztályfőnöki órán még bőven november közepén: „Mikulásra mikor húzunk?”. Szó szót követ, aztán sebtiben felírja valaki az összes osztálytárs nevét egy papírra – jobb esetben az osztályfőnöké sem marad le.

Egy valahonnan előhalászott sapkával körbeszalad az éppen legaktívabb és mindenki húz egy cetlit, a papírdarabon található embert pedig „köteles” meglepni egy mikuláscsomaggal. Azonban ez így túl egyszerű lenne – az igazi kihívás, hogy nem lehet elárulni, ki kapja az ajándékot, ráadásul egy versikét kell faragni róla. Bár versíró nép a magyar, mégsem valószínű – nálunk meg egyenesen biztos nem így van –, hogy 30–35 költőpalánta járna az osztályba. De nem az a fontos, hogy szabályos szonett, ütemhangsúlyos, esetleg szimultán verselésű legyen az alkotás. A lényeg, mindenki fel-

szerephez, hogy focizni kell másfél ezer ember előtt, annak felének, feléért. Újra!

Újra jár a labda, torkokban lüktet a szív, zúg a tömeg, a Mikulás hív. A csapat egy sorban, mellettük homályos árnyalak, a spori, sípol halkán – egykét-há’ Bárdos! – és elkezdeddik.

ismerje magát, és jókat nevetessünk a verseken.

Mint minden évben, idén is választottunk egy Mikulást, aki felolvassa a verseket. Izgalom, öröm – s néha csöppnyi bánat, hogy még mindig nem ő kap ajándékot – tölti meg ilyenkor a termet. Mindenki aggódva várja, vajon tetszik-e majd a vers, amit írt, órála milyen költemény született, mikor kerül végre sorra az ő csomagja. Természetesen hatalmas nevetésekben tör ki az osztály, ha a vers egy kedves rímmel nagyszerűen kifigurázza valaki egy tipikus tulajdonságát (például: „mindig az a baja, hogy esőben begöndörödik a haja”). Ezeket természetesen mindenki poénnak szánja, ám mivel a másokkal való élcelődés igen vékony jég, előfordul néha, hogy valaki megsértődik, mert a korábban megírt vers otthon még jól hangzott, ám aztán mégsem viccesen sült el. Persze ez is benne van a pakliban, ám csak a legritkább esetekben fordul elő. Az óra végére mindenki megkapja a csomagocskáját, sugárzó arcok, csokipapír zizegése hallatszik, aztán legalább csönd van a többi órán, mert mindenki eszi a kapott finomságokat.

Miért is van manapság létjogosultsága a Mikulás-napi vagy más alkalomhoz köthető ajándékozásnak? A válasz – szerintem – egyszerű. Mi végzősök vagyunk, ezáltal most „Mikulásztunk” utoljára. Majd ha egyszer egy osztálytalálkozózn felidézzük a négy együtt töltött évet, akkor majd jó lesz emlékezni a kirándulásokra, a hatalmas csoportpartikra, az emlékezetes felelésekre, a Mikulás-napi ajándékozásra, egyszóval mindenre, amiben együtt, osztályként volt részünk.

– DERFAN –

A külvilág monoton morajlássá módosul. Csillag a parkett, elindul a labda. Elindul igazságtalan útjára. Újra! A hangulat a felhőtlen boldogságból a hitehagyottság pokoli tornácára süllyed: 1–0 ide, 1–2 oda. De a csapat végre csapatként működik, mindenki csúszik, mindenki mászik. Siet az idő, a játék még szikrázóbb, csontzene szól, üvölt a két tábor. Végtelen az akarás, és még időben megérik a gyümölcse, Bankó ma egyszerűen zseniális: 3–2!

Innen már elveszthetetlennek tűnik! Pacsi és ölelés, még két perc. És semmi több. A csarnok atmoszférája megszelídül, taps és tánc és megint pacsi. Még két perc, amit fél lábón is ki kell védekezni. Nem sikerül, még negyven másodpercet sem sikerül. A labda úttalan úton, kapuskezek és védőlábak erejében a hálóba vándorol.

Az elnyűtt játékosok érzelmvilágának hullámvasút-pályája újra leszálló vágányra tér. Egyszerűen hihetetlen az egész. Itt volt és éreztük az izét, de vége, nincs tovább. Taps a közönségnek, taps nekünk, a játékosoknak. Nem nyertünk, de valamiért mégis elégedettek vagyunk, akartunk, hajtottunk becsülettel, ezért szépen búcsúztunk...

SCHWEININGER PÉTER

SZABÓ RENÁTA riportja a Mikulás-kupáról, avagy nem a győzelem a részvétel, hanem a fontos

Kondis életérzés – a nyikorgó fémek és dagadó izmok diszharmoniaja

A negyedik bőr szintén kasszasiker – csak tízévesnél idősebbeknek!

Vasúti élmények ZSOMBOLYAI PÉTER tolmácsolásában

MIKULA ILDIKÓ úti-naplója egy Prágában töltött hétvégéről

PAPP MÁRTON feltáró riportja az iskola kosárlabdacsapatának sikereiről

À La Bárdos A Bárdos László Gimnázium ténymagazinja. Megjelenik ötször egy tanévben. XVIII. évfolyam, 2005. téli szám. Szerkesztők: Csizsek Ádám, Kaszián Ábel, Papp Márton. Munkatársak: Frankó Kálmán, Szűcs Ágnes, Mikula Ildikó, Schweininger Péter, Szabó Renáta. Laparculat: Mezei Tamás. Fellelős szerkesztő és fotóriporter: Nagy Tamás. Felelős kiadó: Sándor János igazgató. A lap címe: Bárdos László Gimnázium. 2800 Tatabánya, Gál István-ltp. 701. Telefon: 34/311-749 E-mail: zekany@chello.hu, nohab008@freemail.hu • Ismételt felhívjuk az olvasók figyelmét, hogy a korrekt tájékoztatás jegyében minden cikknek publicitást biztosítunk, még akkor is, ha annak tartalmával a szerkesztőség nem azonosul. •

Gondolatok a karácsonyról

Igenis nagyon szeretem a karácsonyt! Ezt azért szeretném már most az elején leszögezni, mert nem akarom, hogy bárki azt higgye, előre „megrendelt” cikk ez a Karácsonyról. Soha sem a negatív oldalát nézem az adventi tömegnek, hanem örömmel lapozok a naptáromban november végén, s látom meg a december feliratot.

Csillagszórógyújtás hetven évvel ezelőtt

FOTÓ: DULOVITS JENŐ

Mindig felfokozott lelkiállapotban várom, hogy kikerüljenek az üzletek kirakataiba, a házakra, a fákra a karácsonyi égősorok, a füzérek, a futó fények. Decemberben is épp olyan nyüzögtek vagyunk, mint az év bármely más időszakában. Ugyanúgy későn érünk haza, ha sok elintéznivalónk volt, ugyanolyan fáradtak vagyunk egy hosszú nap után, ám mégiscsak más érzés úgy hazamenni, hogy közben azt látjuk, hogy milyen szépen villognak mindenféle a fények. Valahogy kevésbé érzi magát fásultnak az ember. Már persze az, aki hagyja magát, és odafigyel a körülötte levő dolgokra.

Speciel szeretek ilyenkor vásárolni járni, akkora a választék karácsonyi dolgok közül, hogy végignézni is sok, a hangszórókból halkán szólnak a „Jingle bells”, esetleg más ilyenkor szokásos melódiák dallamai, a polcok is szépen fel vannak díszítve. Aki pedig állandóan azért panaszkodik, hogy mekkora a tömeg, hogy sehoh sem lehet semmit kapni, ezért már utálja is a Karácsonyt, azt egyáltalán nem tudom sajnálni, mert esetleg nem a legnagyobb tömegben, az utolsó pillanatokban kéne beszerezni az ajándékokat. És ráadásként még ezeket az embereket halljuk úton-útfélen, hogy csak állandóan a saját negatív érzésüket kürtölik szét a világba. Szörnyű. Azért mert más kapkod, rohan,

szörtölődik, én miért ne szerethetném fenntartások nélkül az ünnepeket?!

Szeretek előre azon morfondírozni, vajon kinek mi lenne a legjobb ajándék. Sajnos az is egyre általánosabb nézet, hogy az ajándék ára és az általa okozott öröm között egyenes arányosság áll fenn, pedig ez sok esetben egyáltalán nem így van. Okozom ilyesmi, de abba tessék belegondolni, hogy ezt az egészet összehozni mekkora munka! Aztán aki még nem szervezett ilyet, nem is tudhatja, mekkora öröm látni, hogy az, amiért hosszú hetek, hónapok óta dolgozott, örömet okozott másoknak. Vagy említhetném a vértesszőlősi példát. Jó húsz fiatal összefogott, szervezett egy karácsonyváros koncertet a templomban, mindenféle anyagi támogatás nélkül, minden felszerelést maguk oldottak meg a hangosítástól a hangszerekig. Megrendezték a műsort, előadták. A nézőtérben csillogó szempárok élménye pedig megfizethetetlen. Örömet okoztak a munkájukkal. Hiszen eljöttek olyan idősök is, akik már hosszú évek óta egyedül élnek, nincs családjuk, s a karácsonyt egyedül, egy sötét kis szobában töltik. Most mégis együtt ünnepeltek egy templomnyi emberrel, s boldognak érezték magukat, s el tudták felejteni másfél órára, hogy fáj a lábuk, hogy milyen kevés a nyugdíjuk, csak azt hallgatták, hogy azok a gyerekek milyen szépen éneklük a „Csendes éjt”. S könnybe lábadt az idősek szeme. És ez az igazi öröm. Hogy ezt elérték. Ezért fáradoztak, ezért próbálták annyit. S ha érzik az általunk okozott boldogságot, az teszi őket csak igazán boldoggá.

De ez csak két kiragadott példa. De ez a karácsony lényege, nem? Örömszerzés, fenntartás nélkül. Nem az anyagi haszon, hanem a csillogó szempárok miatt. Könyörgök, élvezzük az ünnepeket! Olyan szépek. S évente csak három napig tartanak... – A SZERK. –

Hétköznapi viharok boldog harcosai avagy az érettségire való készülődés rejtett pillanatai

MAJNALI három... hatalmas íróasztal... barátságos, nyugodt kis zug... a falon könyvkupacra boruló arc sziluettje rajzolódik ki... nyugodt álom... nem baj, hogy lámpafényben, nem baj, hogy ruhában, puha párna helyett nyomdászgú tankönyvön pihenve... jól végzett munka után ülep-szik a megszerzett tudás... a nehezen, de örökre megkaparintott kincs. Álomban már tüzoltó vagy katoná... esetleg juhokat terelő juhász. Célja van, melyet – ha török, ha szakal – megvalósít. „a cél voltaképp mi is? ...az élet küzdelem, s az ember célja e küzdelem maga.” Minden embernek van célja, eléréséhez csupán észre kell vennie a benne rejlő lehetőséget. Ha sikerül, meglátja az út végén a fényt, és kellő bátorsággal elindul,

hogy megkeresse annak forrását.

A szoba csendjét most motoszkálás zavarja meg, új szereplő lép a színre. Álmos, gyűrött arc, gyermekéért aggódó anya, aki szintén meglátta a kis zugból áradó fényt. Ő sem tudott ellenállni, elindult. Ki az ágyból, fel a lépcsőn, be a szobába. Nézi az arcot, látja rajta az elvégzett munka nyugalmát, mely megszépíti a pihenést. A korábbi aggodalom helyett immár büszkeséget érez. Tudja, hogy alvó gyermeke még csak útja kezdetén jár, mégis megnyugtatja a szeme előtt kirajzolódó ösztinte, öntudatlan arckifejezés. Büszke rá, és az is marad mindig, bárhogya is alakul az élet. Nem kell gyermekének háborús hősnak, életmentő orvosnak, mindenki által ismert és elismert embernek len-

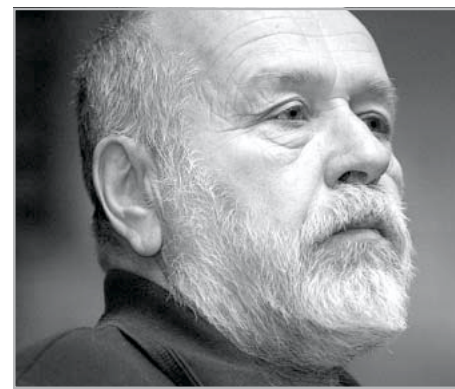
Nagyobb a gyűrű, mint a focikapu?

A kosárcsapat diadalmos menetelése

Ujjong a tömeg a tornateremben. Az alig százhetvennyolc centis irányító zsákol egyet a meccs közepén, szinte az egész terem beleremeg a gyűrű rezgésétől. Csak úgy vibrál a levegő a feszültségtől. Többek közt ezzel a találattal az iskolai kosárcsapat zsinórban negyedik meccsét nyeri az idei bajnokságban, s nem úgy tűnik, mintha ezzel vége lenne.

Tavaly óta nagyon sokat fejlődött ez az együttes, a meccseket is egyre többen látogatják. De hogyan is kezdődött ez az egész?

Régóta ismertem a csapattagok többségét – mondja a csapat motor-

találkozhatunk, melyeknek ára is a csillagos eget súrolgatja.

Egy mai csúcsbringa számos eleme a motorkerékpárok extráira hajaz. A modern kétkerekről nem hiányozhatnak a gázzal vagy éppen olajjal működtetett lengéscsillapítók, a motorokra és autókra jellemző tárcsafékek, melyek segítségével hihetetlen lassulás érhető el, de már a műszereket sem kell nélkülözniük, hiszen kerékpárkomputer mindent elárul: sebességet, megtett utat stb. Fontos még a nagy terhelésnek is ellenálló duplafalú felni, és persze nem maradhat ki a különleges váltó sem. Ezen kívül sok-sok extrával fel lehet szerelni a bringákat, kezdve a villogó fényektől egészen keményebb küllem céljából felszerelt kormányzarvakig, csak a pénzünk szab határt a képzeletünknek.

Az „összteleszkópos” szupergépek mellett számtalan országúti versenybringával is találkozhatunk, melyek szintén csúcstechnikás megoldásokat alkalmaznak. Vázuk hiperkönnyű, kerékeik pedig ujjnyi szélességűek – szintén súlycsökkentési okokból. De egy ilyen bringához izmos lábú kerékpáros dukál, aki egy autót is képes megelőzni kétkerekeje nyergében.

Aki nyugalomra vágyik, annak sem kell más sporteszközhöz nyúlnia, hiszen kis hazánktól nyugatra az ott élők a pihentető kerékpározás ötletét is megvalósították. Mindezt úgy sikerült elérniük, hogy fekvő pozícióban vesznek fel a kétkerekeket, és lábukkal az első kereket hajtva kényelmesen suhannak végig már a minden település között kiépített kerékpárutakon. Reméljük, hamarosan kis hazánkban is fekvőbringával fognak behajtani az ökoritói nyugdíjas néniék a máteszalkai piacra. Természetesen tükörsima kerékpárúton.

Mindenki eldöntheti, hogy mi áll közelebb hozzá, de egy biztos: a kerékpár és a quadozás is kellemes órákat szerezhet annak, aki egy kis sportolásra vágyik.

Haász Viktor –, rengeteget játszottunk régen suli után, így nem voltunk idegenek egymásnak. Amikor a Bárdosba jöttem, elhatároztam, hogy mindenképpen összehozok egy ütőképes csapatot, habár legtöbbször csak legyintettek erre, és a korábbi évek csúfos vereségeit emlegették. Ugyan tavaly még a megyei döntőbe se jutottunk be, idén az eddigi négy meccsünket megnyertük.

Vajon minek köszönhető az idei sikeresorozat? – kérdezem. – Csak nem az edzések lettek komolyabbak?

Ami azt illeti, heti egyszer – péntek délutánoként – tudunk igazán edzeni, valamint a közös testnevelésórákon van egy tanórányi játékle-

hetőségünk. Ez igazából nem is edzés, hanem játéklehetőség – Kovács Nimród tanár úr szavával élve. Az ideális az lenne, ha hetente három-négy alkalommal tudnánk edzeni, de sajnos ez megoldhatatlan. Ahogy az erőmből telik, foglalkozom egyenként a játékosokkal, hogy mindannyian fejlődjenek, ne csak csapatként.

alkalmaznak. Vázuk hiperkönnyű, kerékeik pedig ujjnyi szélességűek – szintén súlycsökkentési okokból. De egy ilyen bringához izmos lábú kerékpáros dukál, aki egy autót is képes megelőzni kétkerekeje nyergében.

Aki nyugalomra vágyik, annak sem kell más sporteszközhöz nyúlnia, hiszen kis hazánktól nyugatra az ott élők a pihentető kerékpározás ötletét is megvalósították. Mindezt úgy sikerült elérniük, hogy fekvő pozícióban vesznek fel a kétkerekeket, és lábukkal az első kereket hajtva kényelmesen suhannak végig már a minden település között kiépített kerékpárutakon. Reméljük, hamarosan kis hazánkban is fekvőbringával fognak behajtani az ökoritói nyugdíjas néniék a máteszalkai piacra. Természetesen tükörsima kerékpárúton.

Mindenki eldöntheti, hogy mi áll közelebb hozzá, de egy biztos: a kerékpár és a quadozás is kellemes órákat szerezhet annak, aki egy kis sportolásra vágyik.

A FÉNYKÉPEKET NAGY TAMÁS KÉSZÍTETTE

Ennek ellenére a csapat átlag harminc ponttal verte meg a rivális gárdákat. Talán valami más is nagy szerepet játszik a győzelmekben.

Nagyon örülünk, és hálásak vagyunk, hogy több diák és tanár is rendszeresen látogatja a meccseket, ez nagyon sokat jelent nekünk. Az edzőnk, Nimród tanár úr biztatása is nagyon sok pluszt ad. Minden lehetőséget megad a gyakorlásra, ezt nagyon meg kell becsülnünk. Ahhoz képest, hogy „másodállása Mikulás”, még edzősködsére is adta a fejét. Mindenkinek sok programja van, mégis mindig úgy szervezi a meccseket, hogy senkinek se jelentsen problémát a részvétel – mondta az elismerés hangján a testnevelő Viktor.

De vajon mit szól ehhez az edző? Ő hogyan látja a tavalyi kudarcok után az idei sikeresorozatot?

A csapat gerince régóta együtt van, s tavaly óta jól összehozták a fiúk. Viktor húzóerejének fontossága vitathatatlan, de természetesen a többiek is kiemelkednek. Külön megemlíteném Reichert Gábort, aki dzsúdós-ként nagyszerűen szerzi a lepattanókat, nagyon sokat fejlődött tavaly óta, valamint a csapat legmagasabbját, Link Zolit, aki szintén kiemelkedően teljesít. A többiek, így Szekeres Peti, a Bagics testvérek és Boda Marci hozzák a szokásos formájukat, és nagyszerűen teszik teljes egészé a csapatot. Sajnos Simon Laci az első meccsen megsérült, így ő a további meccseken nem léphetett pályára, de nagyon várjuk, hogy visszatérjen – nyilatkozott Kovács Nimród tanár úr.

Nem véletlen tehát, hogy a csapat a sérülés óta a „Laciért” felkiáltással kezd minden negyedet. De ho-

KOSÁRCSPATUNK

BAGICS BALÁZS (Bubi), a röplabda országos hírű fenegyereke, aki a kosárlabdában is jól teljesít.

BAGICS BENCE (Érzelmentes, Kisbubi), a csapat benjaminja, aki bármekkora behemótnak ütközik, nem tükröződik az arcán félelem.

BODA MARCI, aki ugyan nem sokat kosarazott korábban, mégis nagyszerűen erősít.

HAÁSZ VIKTOR, Draxsen Petrovics reinkarnációja. Nagyszerűen irányítja a csapatot, s ha jól megy neki, zsákol vagy dob egy pár hárompontosat jökevényben.

LINK ZOLI (Konen), aki kiválóan lepattanózik, és a meccs végén fantasztikus játékkal tud előrukkolni.

REICHERT GABA (Hentes), aki elvégzi a piszkos munkát, de ha kell, támadásban is profi.

SZEKERES PETI (Szeki), a lányok kedvence. Jól dobja a ziccet, a tempók viszont az idegeire mennek.

Szomorú történelmet írtunk az idei Mikulás-kupán

Három az Árpád-igazság!

Csontig hatoló hideg volt péntek délután, amikor a város két igazi gimnáziumának diáksága a Városi Sportcsarnok irányába tartott, hogy saját iskoláját buzdítsa az évente megrendezésre kerülő Mikulás-kupán. Idén is remek mérkőzések voltak kilátásban, és a hangulatra sem lehetett panasz, nem egy árpadosnál láttam dob és transzparenszeket. – BARCS BENCE írása

Izzott a csarnok, elkeveredtek egymással a több száz torokból felhangzó „Bárdos!” és „Árpád!”-kiáltások. Aztán a terem közepére lépett a Mikulásnak álcázott Pataki Gábor, és felkonferálta az idei viadal első mérkőzését, melyen a két gimnáziumi lányai feszültek egymásnak. A Bárdos csapata előkelő helyen áll a városi bajnokságban, azonban Orbán Petra sérülése miatt főhetett a feje Hoffer tanár úrnak. Végül a 12.b osztály tanulója vállalni tudta a játékot, így a csajok némi eséllyel indultak csapatába. A meccsen amúgy inkább a küzdelem dominált, az első játékrészben Orbán Petra pörkölt rá a felpályáról néhányat, aztán a féldő hátralevő részében az Árpád irányított, ám a mieink hősiesen bekkelték, Dupai Kata és Csik Réka gondolkodás nélkül bikázták minél messzebb a kaputól a labdát. Orbán Petra visszahúzódt a középpályára, onnan próbálta indítani a csatárokat, a kapott labdákkal viszont ők nem tudtak mit kezdeni.

A második féldőben aztán – de rossz ezt leírni! – a helyzetek alapján az Árpád gólokkal nyerhette volna a meccset, ám a kapuban remekelt Márkus Krisztina, aki legalább öt-hat nagy mentést mutatott be az összecsapáson, így az értékes 0-0 kiharcolása is elsősorban neki köszönhető. Később kiderült, ez sem volt elég.

Azután láthattuk az Árpád nagytáncát, majd a fiúk derbije következett. Soós Mátéék mindenképp vissza akartak vágni a tavaly elszünetelt minimális vereségért, a melegítést végző játékosok arcán elszántság tükröződött. Én a kapu mögött

mosolyogtam, mikor megláttam a melegítő játékosok között Haász Viktort, és egy jó poénnak gondoltam az egészet, Viktor meze is ezt támasztotta alá. Hogy hogyan került a remek kosárlabdázó a focicsapat keretének közelébe, arról nincs információ, miképp azt sem értem, hogy miként bírhatta rá Hoffer tanár urat, hogy benevezze a kupára. De beletörődtem a megváltoztathatatlanba, és inkább utódom, Marján György kapus bemelegítését figyeltem, majd sok sikert kívántam neki, hogy aztán minijárt utána Erdélyi Péter sípszavára kezdetét vegye a kétszer húszperces rangadó.

A mi szempontunkból minden remekül kezdődött, ugyanis szinte azonnal megszereztük a vezetést, egy lecsorgó labdát Soós Máté vágott a hálóba, mattolva ezzel a tavaly kiválóan védő Selymest, hogy aztán hirtelen a nyakába kapja az egész csapatot. Ezután folytatódott a mérkőzés, a meg lehetőségek iram nem hagyott alább, az apró termetű, higanymozgású, árpados Heilmann és Speier Balázs nem egyszer csaptak össze, és megszorodtak a szabálytalanságok. A lehető legrosszabbkor, a féldő vége előtt jött az ellengimi egyenlítő gólja, amit Bérces Tamás hibája után Tamás András ragasztott éles szögből Marján Gyuri kapujának hosszú sarkába. A féldői 1-1 egyik csapatnak sem volt igazán jó. A második féldőben az Árpád két óriási helyzetet is kihagyott, ráadásul ugyanaz a figura volt mindkettő. A jobboldali szögletet a hosszú oldalon befutó társhoz passzolták, aki azonban mindkétszer bénán mellélerelte a lasztit. Aggasztó volt látni, hogy a Schweininger Péter és Gyenes Árpád alkotta védelem nem tudott időben reagálni, Marján pedig árnyékra mozdult ki, így a labdára robbanó Fekete előtt mindkétszer már csak az üres kapu tátongott. Ezek után törvénytörő volt, hogy hátrányba került a csapatunk, a kesztyű nélkül védő Marjánnak (!) esélye sem volt a lécs alá vágódó labda kiütésére.

Ezután a fiúknak mindent egy lapra feltéve kel-

Minden Bárdos-szurkoló a tanármeccs kulcsmomentumát tartotta, amikor Varga Mihályt – alig néhány pillanattal sietgős kapufája után – újabb gólhelyzetben utolsó emberként gázolta el Geiszt Ferenc. A bíró csak szabadrúgást ítélt, amit a sértett elhibázott. Másutt kispályán már ötméterre állítják a sorfalat...
VALAMENNYI FOTÓ: CSIZSEK ÁDÁM

lett támadniuk, és hamar sikerült az egyenlítés. A cselezgető Soós Mátét buktatták, a spori pedig már sípolt volna, ám ekkor Bankó Ádám az eléguruló labdát a hosszú felsőbe zúdította, némileg lecsendesítve ezzel az ellendrukkereket. A hátralevő időben mindkét térfélen szaporodtak a szabálytalanságok, estek-keltek a játékosok, mignem Bankó Ádám újra megszerezte a vezetést, és ekkor (másfél perc volt hátra) úgy tűnt, minden korábbi vétkeket megbocsátanak ezeknek a srácoknak, még a városi ligában mutatott harmatgyenge teljesítményt is. Szinte mindenki biztos volt benne másfél perccel a vége előtt, hogy miénk a győzelem. Azonban alig egy perccel később rá kellett ébrednünk súlyos tévedésünkre. Védelmünk most sem állt a helyzet magaslatán, képtelenek voltak előrebizósítani a labdát, így az Árpád egyenlíteni tudott, és a maradék fél perc nem volt elég a győztes gólhoz.

A tanármeccsnek kellett döntenie. Ők lányaink nagytáncá után – amelyben szerénytelen személyem szerint jobbak voltunk a riválisnál! – léptek pályára, és egy közepes első féldőt produkáltak. Kiss Attila tanár úr remekül irányította a védelmet, Varga Mihály, a konditerem bérlője pedig jó néhányszor gólhelyzetig verkedte magát. Mészáros tanár úr pedig rengeteget mozgott, a csapat motorja volt. Az első féldő legnagyobb lehetőségét „Testépítő” Mihály hagyta ki, ballal a kapufát döntötte meg. A féldő vége előtt pár másodperccel aztán Misi újabb nagy lövést küldött kapura, az Árpád kapusának pedig minden tudására szüksége volt, hogy kibányássa a labdát a rövid vinkli elől.

A második féldő eleje katasztrofálisan sikerült, ugyanis egy Jaczkó tanár úr lába közt elsuhanó lövéssel vezetést szerzett a rivális, majd előnyét néhány perccel később megduplázta. Itt már nem volt mese, rohanni kellett az eredmény után, előbb Hoffer tanár úr előtt adódott nagy lehetőség, majd Nagy Tamás szerelte saját csapattársát, biztos gólhelyzetben. A reményt „Kondicionálótérmet” Mihály hozta vissza, erőteljes lövése ellen nem volt orvossága a kapusnak. Kétségbeesetten hajtott az egyenlítésért a tanárscapat, és ez megbosszulta magát, kevéssel a vége előtt lekonztráltak minket, és a tehetetlen Jaczkó tanár úr már csak a hálóból tudta kikotorni a labdát.

Ezt a torna legszégyenteljesebb jelenetei követték. Nem tudom, mi bajuk volt a Bárdos-drukkereknek az ellengimi góltáncot járó csajaival, de üveggel dobálni őket, valamint felfelé nyújtott középső ujjukat a figyelmükbe ajánlani nem volt szimpatikus megnyilvánulás, és akkor még finoman fogalmaztam. Jó, én is csalódott voltam, de azért nem kezdtem el anyázní senkit sem. Pláne nem az Árpád táncos lányait, hiszen ők tehetnek legkevésbé arról, hogy nem sikerült visszaszerezniük a kupát.

Ismét csalódottan indultunk haza, és megint szólhat a szinte már megszokott refrén: „Majd jövőre megmutatjuk!” Úgy legyen!

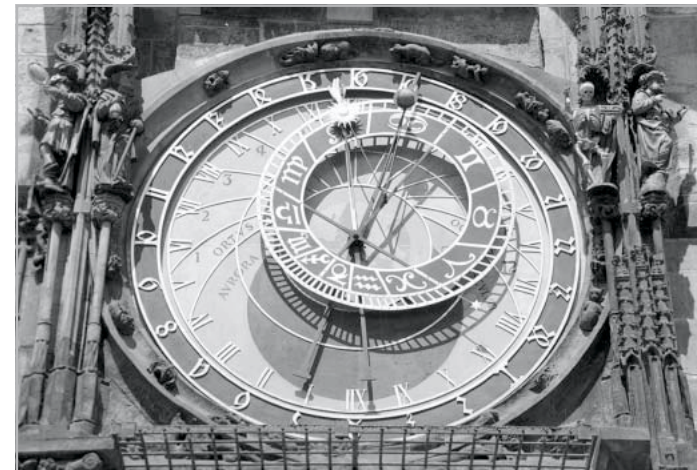
Prágát látni és...

Pedig keserű a sör és keskeny a Moldva

Egy jó ajánlat kelti fel érdeklődésünket: hétvége a cseh fővárosban. De mit is tudunk valójában Prágáról? Nekem elsőként Milan Kundera ugrik be, a regényeiből ismert cseh átlagpolgárokkal, akik valójában különleges gondolkodásukkal borzolják a társadalom kedélyeit. Másodsorban csupán néhány ködös foszlány Frei Tamás dossziéjából...

Az idei első hó cseh földön ért utol, s meghatározta a jókedvet és a forralt bor utáni sóvárgást. A városba érve először egy piros Ferrari tűnik fel, az utcák pedig Pestre emlékeztetnek. (Nem tudom, miért ez a hasonlítgatás). A villamos pirosabb és kicsit gömbölyűbb, a Moldva folyó keskenyebb a Dunánál, de egy valamit leszögeznek: az emberek teljesen nyugodtan kezelik turista mivoltunkat, nem dudálnak ránk, a villamos sem szeli ketté a kocsinkat, amikor rossz helyen állunk...

gébb gyomruaknak a Becherowka formájában). A hangulatos, nagy hírnévre szert tett kocsmákat érdemes útba ejteni, feledhetetlen élmény az Óváros téren kipakolt, fűtött kert-helyiségek látványa, az ottani ász az U Prince hotel és bár: a bárpult faltól falig kb. tíz méter. (Elhoztunk egy ital-lapot.) A tér híres épülete a városháza óratornyja, érdekessége, hogy minden órában az ablakból kijönnek az apostolok, és egy csontváz rángatja a harangot. A nagy attrakció nem több egy percnél, így családottan in-

Az utazás után egyetlen vágyunk egy hatalmas adag füstölt csülök párolt káposztával és knéldivel, elmaradhatatlan kellék a hatalmas korsó sör... (Egyeseknek persze az aperitif is a legális 80 százalékos abszint, a gyen-

dulunk tovább, keresve a másik híres helyet: az U Fleku sörözőt. Egy bökkenő... ellenkező irányba haladtunk... Prága gótikus része őrzi a középkort, így szinte kötelező program a turistáknak az eltévedés. Legalább megis-

A FÉNYKÉPEKET NAGY TAMÁS 2003-BAN KÉSZÍTETTE

mertük a város hétköznapi arcát, láttuk az Operát, no meg kipróbáltuk a praktikus metróvonalakat. A hazai színvonal – minőségben és szagban egyaránt. Miután már lejártuk a lábunkat, megérkezünk: a kocsa bajor hangulatot áraszt, fabútorok, cserépkályha és helyben főzött barna sör csalogatja be a vendégeket. A szórakozni vágyó fiatalok számára ajánlott felkeresni a Károly híd oldalánál található Karlovy Láznét, mely Közép-Európa legnagyobb szórakozóhelye, öt szinten élvezhető a fergeteges buli.

Visszatérve a laza láblógatásból, a legfontosabb mégiscsak a város történelmi „budai” oldala: ki ne ismerne (látásból, hallomásból) a Károly hidat, a Szt. Vitus-dómot? A Hradszinhoz vezető utca meredeken ível fel-

felé, zsúfolva ajándékboltokkal: az idei sláger a kötött, minden színben pompázó füles sapka, meg az elmaradhatatlan, híres cseh üveg: kristálypoharak ezrei díszítik a kirakatokat. A váruvarról látni az egész várost, havazásban főleg gyönyörű. A köztársasági elnök rezidenciájánál örök állnak a bódékban (mint Londonban), napi két-háromszor látványosságként őrségváltás – az itteniek egy hangányit kedvesebbek az angoloknál, mosolyogni is lehet, persze mértékel...
Áthaladva a kapu alatt, átjutunk egy újabb udvarra, közepén a dóm-mal: a gótikus építmény kívülről nagy,

jólva tartják csupasz tenyerüket alalmazniért. Nem jöttünk rá a titok nyitjára, miért ez a póz, már remegtek a hidegtől... A híd lábától az óváros központjái vezető utcákat telítik az újabb és újabb kristályt áruló szuvenír-boltok, üveg, szőrmekucsma, Prága-pólo. Még egy márká villantotta fel magát a centrumhoz közel, a Kenzo, de aki „lajtshoppingra” vágyik, az ne ezen az útvonalon haladjon...

Végül, a szállás miatt felesleges aggódni, a szállodák négy- és ötcsillagosak, reggelivel, bárral. És, ami a legnagyobb hatást keltette: Gyűrűk ura a tévében, csehül. Örök élmény!

MIKULA ILDIKÓ

Frankó Kálmán

A test szentélyében

Úgy mentünk oda, mint aki kaszálni megy. Annyit értettünk mi hozzá. Fémek nyikorgásával riadtunk az aznap fennálló valóságába. Fémek nyikorogtak, bennünk a nemes elemek, ötvözetek néma rettenetet hívtak elő.

Megkérdezhetem, hol vagyok? Lenyelt pacalok, gyomorban nyugvó csócsált csülkők otthonában vagyok. Kocsok, porok házában. Itt ez a töke, ebből épít a gyár. Épít húsból húst, fehérjét fehérjéből. Beléptünk. Fémek csattantak, súlyok himbálóztak állványzaton, csövek nőttek ki a földből. Az erő installációja. Elnézést, jó helyen járunk nekünk, tetszik tudni még vékony a lábunk, karunk is satnya, így kezét fogni Önökkel nem is lenne illő. Önökkel, kopszokkal. Mert Önök drága, nyugati autókkal tetszenek érkezni, ha szembejön a rendőr, még akkor se szoktak fékezni. Az Önök drága BMW-je ott parkol mindennap a gangon, a többi autó meccsboks, még a tizemeletes is megörnyed kicsit látva a sok fenséges kocsi. Hogy ülhetnék egy asztalhoz? Önök, ha a kocsiból kiszállnak, magában titkos imát mond a satnya, hogy komikus alakja ne legyen ledőzerolandó halom útjában a nagyfőnöknek. Rövid az út a kocsis és a célhely között, mégis császárként döngözik végig Önök, zsír nájkiban, agresszorban. Majd belépnek. Még a súlyok is leesnek. Páran udvariasan intenek, mert Önök az Istenek. A kopsz istenek. Önök is átöltöznek, és ha belépnek a hús templomába, nem elsőáldozók lesznek, mint mi. Önök a papok lesznek Szent Mihály templomában. A test különböző oltárainál felváltva tartják majd a misét. Mi meg, a sok nyeszlett diák, hallgatjuk tátott szájjal szavát a nagy mestereknek. Önöknek.

Mit is mondanak?

Nekem már a fáj is csak biológiai adat, ingerek üzennek hadat, minek hírül vitt tényez az agyban felbolydulást kelt, átmeneti zavart, de tanulom tisztelni magam, hogy csak öklömet tegyem könyvnyi érv mellé, és valamiért mégiscsak úgy érzékek, ne-

kem van igazam, jó napot annak, aki rábólint a saját megszegyenülésére az élő hentesáru árnyékában, mondom, öklöm az egyetlen, de biztos érv, a mérleg felém billen. Én vagyok a kopsz isten. Jog, hogyha van, én azt mondom, intézzük el egymás közt a boncaszalonon, mert vedd észre, élni csak a másik rovására lehet, és miért ne én tegyem a zsebedbe a követ, hogy végre elsüllyedj, és tud meg, valakit a kettőnk közül ügyis kiterítenek, mert trónon fél seggel ülni nem lehet, törvénytörő, hogy valaki alámerüljön, hogy valaki mindig előre köszönjön. Mert lásd meg, poros ez a milió, szemétdomb, szegényes kulisszája a barbár ösztön kiseded játékainak, de nem tudjuk a címet eltéveszteni, meg kell ide érkezni, meg kell ide érkezni. Nem tudom én sem megvezetni magam, ha nem is vertek, de én megmondom, tetszik ez a hely, tetszenek benne a kifestett jellemű magamban leképeződő alakok, hologramok, mik talán nem is létező anyagok, de hazudom magamnak, hogy köröttem emberek lebegnek, bűnösnek látom őket, vagy csak magam szennyes vízében szűröm meg desztillált elegyük. És mondom, jó ez, jól vagyok, arany atom, nincsen semmi bajom, de ha néha langyos a víz, dobok bele követ, vetitek magam elé szörnyű képet, és készü-

lök, mert talán az lesz az utolsó menet. Melyben majd reakcióba lépnek az elemek, én és a külső környezet harcban áll, és ha valami fáj, tudom hogy csak biológiai adat, figyelj magad, mert te talán még sejtessz a kettőnk közötti cizellált helyzet, a lineáris egyenlet mögé valami polifonikus, nagy rendet, pedig lásd be, csak te vagy itt, pusztába hajtott kő, esésed egyéni tragédiád. Te nem tisztelted magad. Én igen, tanulom tisztelni magam szorgalmasan, hogy gyors elektronok vitte hadüzenet hírére megfelelő háttország legyen a test, legyen acélos vázú erő, és csak lépnem kelljen egyet, kettőt, hogy megtudja a nyeszlettségben testvér homogén elegy, a külső környezet, a hadiállapot tartós lesz. Mert tud meg, hogy az én életemben én vagyok a főszereplő, cetlikre nem jegyzem, kit mikor, mivel sértettem, mert ha másnak fáj, az nem nekem fáj, én vagyok az ember, aki szociális kérdésekben egy nagy iksszel írja alá a nevét, hisz a fáj csak egy kartoték adat, lehullik hátsó polcra, fel sem veszem többé, vagy talán lehet megtáviratozott híre egy távoli halálnak reggel, kakaó mellé, hogy még véletlenül se legyen kő az aznap langyos vízének alján, ne legyen hülyegyerekek által levert porcelán, aminek a szilánkjába

12

Változnak az Évszakok...

NAGY TAMÁS FELVÉTELEI

DECEMBER 2-án, pénteken ismételt iskolánk látta vendégül az Évszakok kamarazenekart. Ez az esemény már hagyománynak számít a Bárdosban, hiszen már évek óta kaphatunk izelítőt a komolyzene világából a kamarazenekear által. A kakaókoncert elnevezés helyett helytálló lenne az „érthető zene” kifejezés is, mert a koncert inkább

Elkél a doppingszer...

szól a zene megértéséről, mint a kalácsról és a kakaóról. Bach, Vivaldi vagy Beethoven műveit most már mi is értjük, tudjuk melyik mű miről is szól, valamint értjük a szerző gondolatait.

A hosszúnak nem nevezhető előadás ismét hatalmas sikert aratott a nézők körében. A zenekar állandó tagjai mellett fellépett Laskay Zsuzsanna is, iskolánk volt kiváló tanulója, aki Budapesten, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Szakközépiskola tanulója. Csodálatos hegedűjátékával varázsolta el egykori tanárait, diáktársait: a közönséget.

A résztvevők száma ugyan nem haladta meg a nézőtéri székek számát, de a zene szép, a kakaó finom, a kalács pedig izletes volt. Csak a vaj hiányzott. Tapasztalataim alapján a diákok többsége nem lelkesedik túlzottan a komolyzene iránt, mert aki több koncerten volt már, szinte mindig ugyanazokat az arcokat fedezheti fel. Remélem, azok, akik most nem jöttek el, a következő alkalommal megtisztelik jelenlétükkel a rendezvényt!

BÉKÉSY MARIANN

Keserű a szülő

avagy további meditáció a végzős lét mikéntje felett

A Hal agresszív képet vág, és vádlón pislog rám az üveg mögül. Unja a banánt (akárom mondani: tubifexet), de én sem vagyok ezzel másként. Az utóbbi kettő, de inkább három éven úgy vonszoltam végig magam, hogy szemem előtt távoli, ködös, de elérhető, elérendő célként a nagybetűssel megkülönböztetett, kombinált tizenyolcadik és tizenkettedik lebegett, az, hogy már nincs is *annaira* sok hátra, hogy az „utolsó” majd *más* lesz. Aztán jöttek sorban a „baljós” előjelek, a megreformált oktatásügy és ennek legkülönbözőbb következményei (had ne soroljam...), és most már, azt hiszem, bátran állíthatom mindenki nevében, hogy az áhított és jól kiérdemelt nyolc hónapnyi végzős-lét az eddigi tizenkét év legnagyobb szívásává nőtte ki magát.

Bár az olyan embereknek, mint jómagam, eddig is a kellemes langymeleg és a jóleső biztonság jelentet-

gattak volna a fejcskémét mielőtt elalszom –, anyjukat nevelő gyerekekkel, akik engem is meg akartak nevelni és idegbeteg üzletemberekkel, akik talán csak szétszórtságunknak köszönhetők, hogy vonaton ülnek, mert mikor a notebookjuk beomlott az unalmast, majdnem kivették magukat az ablakon keresztül a mellettünk robogó világba. Aztán mikor kicsit megnyugodtak és nem találtak konnektort, fel akarták jelenteni a jegyeiket látni kívánó ellenőrt. Én meg csak örültem, hogy szemtanúja lehetek ezeknek a komikus jeleneteknek, amik már néha savanyú ízzel töltődtek meg.

Aztán amikor kora reggel egyik osztálytársammal jöttünk hazafelé, minden egyes szó és esemény megkapta az értelmét. Úgy tűnt, mintha egy dráma résztvevője lennék, amelyek elérkezett a tetőpontja, és hamarosan „kiontja füstjét”, mert megjelent az ember, aki mindenre választ adott, még azokra a kérdésekre is, melyeket még senki sem tett fel.

Úgy hat, fél hét lehetett. Mi nyugodtan pihengettünk az általunk kiválasztott fülkében, amikor hatalmas hangzavarra lettünk figyelmesek. Valaki csapkodott, bőfögött és nyerített, mint egy ló. Ez a valaki közeledett a mi fülkénkhez. Osztálytársam, aki sokkal elővigyázatosabbn, és nem olyan „kiváncsi” utazó, mint én, szölt,

te az elitgimnázium legnagyobb vonzerejét, a változások óriási mértékét mutatja, hogy már én is kezdem kényelmetlenül érezni magam a bőrömben. Nem is igazán az általános bizonytalanság vagy a felvételi hisztéria, de sokkal inkább bizonyos „sorsdöntőként” kategorizált teljesítendő kötelességek és meghozandó döntések miatt, amelyek egyre inkább kezdnek ránk telepedni, és még lejjebb húzzák az amúgy sem rózsás közhangulatot.

De hát mit is vártunk? Persze, reméltük, hogy a *felőttek* engednek minket még utoljára egy kicsit élni, úgy igazán. Hogy a hátralévő kevés időben kevesebb szigorral, több megértéssel és jóindulattal lesznek majd irántunk. Hogy majd egy kicsit minden (de legalábbis több minden) *rólunk* fog szólni. Egy kis csillogást és lazaságot reméltünk *vége*. Ehelyett van harminc késés, hat igazolatlan,

hogy fogjam meg az ajtót, és ne engedjem be ezt a férfit. Mert férfi volt. Hatvan éves lehetett, borostás, erős testfelépítésű, erőszakos, brutális állat, ha már hüen akarom jellemezni. Kék bézbólsapka volt a fején, két üveg sör a kabátjában és égő cigaretta a kezében. A szeme úgy villámolt, mint aki bosszút akar állni a világon. Én még szinte félig kómában tartottam az ajtót, amit ez a kedves látogató, aki valószínűleg matt részeg volt, ki akart tépni. Aztán amikor beláttam, hogy ha nem engedem meg, betőri az ajtót, és kedvesen ölére kap minket, inkább engedtem. Hát betántorgott hozzánk Belzebub. Érdekes fél óra volt, elhíhetitek. A nyomdafesték nem nagyon bírta, így csak részleteket közlök a maga által „ellenőrnék” nevezett ember nekünk tartott beszédéből. Először hóbörgött egyet, hogy miért nem engedtem be, aztán egy kicsit lenyugodott és elkezdte vedelni az első üveg sörét.

A pasas előadta nekünk, hogy ő akkor ott volt Vietnámban, és mindenkit agyonlőtt, kikerített, felakasztott, megnyomorított és minden ottoni nőt megb...ott. Majd jött, hogy ő minden boltot bezárát, mert egy igazi besúgó jellem. Tetszett neki a régi rendszer, és most sem akarta abbahagyni... Csak az a baj, hogy a nagyobb boltokat, bevásárlóközpontokat már nem lehet csak úgy „becsu-

tőri karók, filőfelelés, vég nélküli teperés, görcsös pontvadászás, tetszik – nem tetszik értekezési jelentkezés, hisztiroham alternatívájaként felvtáj-böngészés, két körömrágásroham között A- és B-laptöltötés, húzós emelt szintű, lebutított, de azért nagyon is „rólunk szóló” rendezvények, erőltetett mosoly a tablóképen, nagy, üres szavak a szalagavatón, zöld-napi bohócjelmez, eső ballagáson, lopott értekezési tételek (amik persze csak *hozzád* nem jutnak el időben/idő előtt), matek duplázás, pocskék tételek szóbelin, csillagászati ponthatárok felvételin, szívás, szívás, szívás. Hiszen az elitgimnáziumban 96 százalékos a felvételi arány, úgyis bejutsz! *Valahová...*

Raadásul az még csak-csak beleférne, hogy mindenki szív, de az már „gáz-kategóriás”, hogy a legjobban azok szívnak, akik végiggözülték a padban töltött éveket és aztán, jó eredményük tudatában mertek nagyot remélni, gondolni. És persze, ha már ráadás, duplán jár: még az sem elég hogy az ember jól-rosszul, könnyen-nehezen bekönyöklí magát a megáldott felsőoktatási intézmény-

katni”, mert ők „bevédik magukat”. „Maffiózó vagyok, a maffiózók istene, és legszívesebben agyonlőnők mindenkit!” – mondta elég gyakran hozzámm fordulva „barátságos” tekintettel. Majd az is kiderült róla, hogy ő minden zsidót, cigányt, sárgát kiirtana, így rasszizmusa teljes fénytel világitott előttünk hosszú percekig. Végül rövid filozófiának szánt maszlag után következett az el nem maradható katarzis. Hiszen drámánk hősnéke meg kellett tisztulnia előttünk. Kiderült, hogy ő már az örültek házában is volt, és sok „gyógyósnak” sorozta a cigiket, amit annyira utált, de annyira, hogy...

Nekem ez az undorító alak befeszítő szereplője volt az egész komédiának, ami már elég éles csúcsra érkezett, több volt benne a veszély, mint az eklektika.

Rájöttem, hogy a Nagy Tamás tanár úr által dédelgetett romantikus utazás a vasúton már nem sűrűn válhat valóságga számomra. Ez az egész ide-oda már túl „gyors” és túl komoly volt, ahhoz, hogy nevetni tudjak, de mégis nevettem kinomban.

Kinevettem ezt az „embert”, ki-nevettem a vonatot és a mi nagy európaiágunkat. Kacagtam egyre jobban, majd hirtelen abbahagytam, felálltam a helyemről és osztálytársammal elhagytam a fülkét.

ZSOMBOLYAY PÉTER

be, az új spagettirendszernek hála, kétszer annyit hajthatunk, hogy a felső harmikkal százalékban legyünk, és hogy egyáltalán legyen esélyünk kitűnni a tömegeből.

Na persze, jogosan, már többször rosszállóan horkanhatott fel az igen tisztelt olvasó, de mielőtt „iskolába (nem) azért járunk, hogy”-kezdett észérvekkel kezdené ostromolni az elgyötört cikkíró, valljuk be azért, hogy nem olyan végtelenül siralmas a végzős ifjúság sorsa. Csak hát... azért valljuk be azt is, hogy máshogy képzeljük. Azt hittük, hogy a már említett csillogás és lazaság csak úgy betoppant majd, az ölünkbe pottyant, jön magától, ma-ni-fesz-tá-ló-dik és *itt* lesz. Most, persze, hogy „máshogy” történt, már látom, hogy az áhított végzős jó hangulatot (magunknak) „elintézní” igenis a mi feladatunk és nem kell, szabad foglalkozni azzal, hogy minden rosszabbnak tűnik, mint ezelőtt.

És még mielőtt Te is beleesél ebbe a hibába, kedves olvasó, leendő, avatott vagy esetleg avatatlan (de azért remélhetőleg még nem avas) tökmag, végzős vagy végezni vágyó, fiatal, bohó, zöld szalagról, hamuban sült pogácsáról, kombinált tizenyolcadikról és tizenkettedikről naivan álmódó egyszeri diák: ne hidd, hogy az utolsó év magától lesz fenéig tejfel! Hogy valóban jó legyen, neked is tenne kell érte!

ORBÁN ZITA

Aktuális

Felvételik ide és innen

December 15-én végre elhagyta a nyomdát a sokak által csak „felvétájként” emlegetett kiadvány, s ezzel kezdetét vette a nagyszabású felvételi örület. Szinte szikráznak a végzős diákkezekben a különböző kiadványok a lapozgatástól, hiszen nem sok ideje van már hátra annak, aki tovább szeretne tanulni, sőt hogy olyan helyet találjon, ami érdekli is. Február közepéig érettségire kell jelentkezni, március elejéig pedig le kell adni az egyetemi jelentkezési lapokat. De nemcsak a nagyok izgulhatnak, a kisebbeknek szintén van okuk rá, mert január 26-27-én lesz a szokásos felvételi a Bárdosban. (Tudjátok, amivel ti is bejutottatok valamikor...) Előbb a kicsik, majd a nagyok mutatkoznak be leendő tanáraiknak. Mindeközben kisebb-nagyobb sikerrel folynak a tanulmányi versenyek, ezek eredményeiről részletes tájékoztatást közlünk a február végén megjelenő következő Á La Bárdosban.

„Akik életében nem adtunk neki kenyeret, halálában adjuk neki legalább követ!”

Lenni? vagy nem lenni? kérdések kérdése!
Melynek nehéz, kétes, szép a megfejtése.
Nagy kérdés, amelyet ha mélyen vizsgálók,
Még több mélységeknek mélyére találok.
Lát és habzik az ész, a szív fél és óhajt,
S bennem a kérdésben forgó lélek sóhajt.
Érzem nemes voltom, érzem gyengeségem,
S reményem béborul és derül kétségem;
S mikor a mozgó sárt az égig emelem,
Az isteni lángot egy porba nem lelem.
Csillagok közt hordnak aetheri szárnyaim,
De a sír partjára húznak ön-lábaim;
Az ég s a föld között függök utóljára
Én, angyal meg állat, vagy csak por meg pára.
(Halotti versek)

A végéhez közeledő 2005-ös év József Attiláé volt. A rendszerváltás után tévesen a munkásosztály költőjének tartott és ezért mellőzött József Attiláról idén szinte naponta megemlékezünk. Így a megszokottól eltérően a születés árnyékolta be az elmúlást, Csokonai Vitéz Mihály halálának kétszázadik évfordulójáról szinte szó sem esett; a már életében is mellőzött költő kétszázharminckett év alatt sem tudta elérni, hogy az őt megillető babérokat learathassa.

Sorsuk hasonló, kis túlzással akár a több mint egy évszázaddal korábban élt Csokonai Vitéz Mihály is írhatta volna a Születésnapomra című meglepetéskölteményt. Csokonainak is éppen harminckett éve „szelelt el”, mondani sem kell, hogy „havi kétszáz” neki se telt. Derűsebb pillanataiban talán nem bánta, hogy ő is „ily töltőtoll koptató szegény legény”, de *A méla Tempefői* alcíme beszédebb: „az is bolond, aki poétává lesz Magyarországon.” Ez a keserű gondolat előrevetíti azt is, milyen

A költő jelképes emlékműve a Hatvani utcai temetőben

mostohán bánik majd az utókor Csokonai Vitéz Mihály emlékével.

Már halála is szimbolikus eseménnyé vált, hisz a kollégium vezetése még ekkor is utálta Csokonait, a diákokat el akarták tiltani a temetésen való részvételtől, mivel Csokonai életében érvényben volt az ítélet, mely kimondja, hogy a Kollégium diákjai nem tarthatnak vele kapcsolatot. De elfelejtették beleírni a szövegébe, hogy a halál sem ad ezalól felmentést. Egy lelkes fiatal tanár mégis ki- eszközölte, hogy a diákság is részt vehessen a temetésen. Sírja körül ott állt Kazinczy és Kőlcsey, Fazekas írta a búcsúztató verset. A temetés után a rivális és féltékeny barát, Kazinczy emlékművet akart emeltetni neki. A debreceniek erre dühödten és acsarkodva ugrottak, Kazinczyt sértegették. Ez az értetlenséggel vegyes mocskolódás kapta utólag a megszépítő Árkádia-per elnevezést. Mindenki hajtogatta a magáét, de a tetek elmaradtak. Amikor a vas obeliszket Kazinczy 1831-ben bekövetkezett halála után, 1836-ban fel akarták állítani, már senki sem emlékezett a sír pontos helyére, hiszen Csokonai emlékét csak anyja ápolta, az anyja halála után – a legenda szerint – senki. A fejfa kidőlt, a költő nyughelyét ekkor már semmi sem jelezte. Az emlékművet találmára helyezték el valahol a Hatvani utcai temetőben. Azt hihetnénk, hogy ezután az utókor halátlansága nem érezeti többé a hatását; de néhány éve szárnyra kapott a hír, hogy a sírt át akarják helyezni a Kollégium területére – megkésett válasz az említett rendeletre? –, mert az obeliszk környékén bevásárlóközpontot akarnak építeni.

József Attila története ismét visszaköszön, emlékezzünk csak a rendszerváltás utáni hisztériára, mikor a Parlament mellől el akarták távolítani a „proletárköltő” szobrát. József Attila eddig meg- úszta. És Csokonai?

Borbély Szilárd Élet és Irodalom-beli cikke alapján összeállította, a verseket válogatta:

SZÜCS ÁGNES

XXVI. ÉNEK

Akit ketté fűrészelnek,
Avagy forró olajban
Elevenen megferezstnek,
Vagy fűrnak az agyában;
Kinek fene eszi tagját,
Minden ina elszakad;
Kinek köszvény rágja csontját,
Keze-lába elszárad:
Noha nagy kín és szenvedés,
De hogyha a szerelmet
Mérjük hozzá, időtöltés,
Főképpen az enyimet:
Nincs több oly kín az ég alatt,
Mint mit érted szenvedek,
S tán ez a kín el is alát,
Ha mégsem reménylhetek.

BÚCSÚ A MAGYAR MÚZSÁKTÓL

Minden írásimat, melyek megmaradtak
S szűk erszényem miatt közfényt nem láthattak,
Maecenasokra is eddig nem akadtak,
Akik talán nálunk mind sírba rakattak,

Bízom az érdemes késő maradékra,
Mely több szívességgel néz a jó szándékra,
Vagy pedig nem hajtván semmi tartalékra,
Pipára raggamtom és vajas fazékra.

BÚS HÁNYKÓDÁSOK

Bús szívem szomorog,
Ezerfelé tántorog,
Szegény fejem nyomorog,
Sok gondolatban forog.
Mert ezer baj, meg három,
Akármerre eljárom,
Akár jobbra gondolom,
Akár balra fontolom;
Jó végamet,
Életemet,
Soha nem várom.

A RÖVID NAP S HOSSZÚ ÉJ

A nap megint leszáll,
Elvégező futását;
Sátort az ég csinálja,
Fonván setét lakását.
Így múlik életünk el,
Mely most ragyog körülünk,
És végre mindenünkkel
Gyász éjszakába dülünk.
Az éj komor homálya
Ismét ki tud derülni,
Mihelyt az ég királya
Keletre fog kerülni.
De óh, ha a mi fényünk
Már egyszer éjjelen jár,
Nincsen tovább reményünk
Felvirradás felől már.
Míg hát az ég kinyitja
Öröme hajnalunkat,
S az éj be nem borítja
Örökre víg napunkat:
Éljünk, barátim, e szép
Kies világ ölebe,
Mert majd az éjjel itt lép
S borít setét ködébe.

Harry Potter – korhatár nélkül nem ajánlott!

AJELENLIG még hat kötetből álló könyvsorozat eddigi négy megfilmesített történetéből hármát készített más-más rendező. A filmek arculatán minden rezzenés megváltoztatása kiütözik. Bevallom, a harmadik filmet tartottam legpocsecskabnak, pedig könyvben az volt a kedvencem. A helyszín jelentős változáson ment keresztül, és az olvasatlan szemnek nem volt tisztázott az események láncolata. Éppen ezért, erős ellenérzéssel vártam a Tűz serlege moziváltozatát. Kellemes csatlós volt.

Kétszer láttam. Az első alkalommal szenvedtem egy hét éves kislánytól, aki előre megfejtette a titkok nyitját, és folyton azon sopánkodott, hogy mi minden maradt ki a sztoriból. De még így is követhető volt a cselekmény, a lényegtelen töltelékreszek kimaradtak, a kulcsjelenetek pedig megvoltak. Megjegyzem: elég sok kisgyerek volt, nem tudom, ők mit éreztek, mert én néha összerzen-tem a nyomasztóbb részeknél... főleg, amikor a legnagyobb sötét varázsló kis aszott emberként kelt életre. (A jelenet erősen rémisztő.)

A történet röviden összefoglalva: a Roxfortban idén megrendezik a Trimágus Tusát (mely három varázslóiskola növendékeinek versengése), melybe Harry Pottert is benevezik tudta nélkül, így kénytelen részt venni a versenyben. Mindez gyanús események között történik, melyek a sötét varázsló, Voldemort visszatérését szolgálják.

A filmet Mike Newell rendezte (Mona Lisa mosolya, Négy esküvő és egy temetés), az alkotók tartják a film angol fennhatóságát. A legtöbb díszet az animátorokat illeti, a filmben nyilvánvalóan több animált jelenet van, mint eredeti díszletes (az iskola kerengőjét a belső udvarral egyébként a canterburyi székesegyház kerengőjéről mintázták). A sárkányok, a bizonyos zsupszukulcs, a sellők és még sorolhatnánk, a legmonumentálisabb mégis a kviddics-világkupa színhelyéül szolgáló stadion (az egyetlen kár, hogy a döntő meccs elmaradt, de késleltette volna a cselekményt).

Szerencsére az idő múltával Harry magyar hangja is megérett, legalább két oktávval lejjebb csúszott a denevérfrekvenciáról. A diákszereplők közül a másik két iskola diákjai tényleg franciák és bolgárok: Stanislav lanevski (Viktor Krum) Szófiában, míg Clémence Poésy (Fleur Delacour) pedig Párizsban lakik. Új szereplő a kíváncsi és áhíreket firkálgató Rita Vítrol (Miranda Richardson), a kissé elmebeteg Barty Kupor (David Tennant), de számomra a legnagyobb arc mégis a Pitont (angolban Snape) alakító Alan Rickman és persze Gary Oldman Sirius Blackként, akinek ebben a részben nem sok szerep jutott.

A legjobban várt karakter és egyben a legnyögözőbb alakítás pedig Voldemort alakja, akit Ralph Fiennes formál meg. Sziszegő hangja és fürgé mozgása, a sötét karikák szinte világitó szemei alatt: ezek teszik hatásossá a varázsló eddigi valószínűtlen lényét.

A jelentek között egyaránt szerepelnek megrá-

zóak és vidámak is. A karácsonyi bál egészen kommersznek tűnik, míg meg nem jelenik egy zenekar a pódiumon, és beindul a tombolás. Kiemelném az utolsó húsz percet: a labirintus (az utolsó próba) nyomasztó légköréhez hozzájárul Dumbledore bevezető mondata: „Odabent megváltoznak az emberek. Ügyeljenek rá, hogy ne veszítsék el önmagukat!” Am ez korántsem egyszerű a félhomályban úszó, sötét bokrok között, mindenki retteg, és kezd megőrülni a tanácstalanságban. Végül ketten kiesnek a versenyből, és a két Roxfortos tanuló fut egymást földre lökve a cél felé, a kupáért. Cedric Diggory váratlanul földre zuhan, és már maguk alá temetnék őt a földből kinyúló gyökerek, amikor Harry, tanúbizonyoságot adva az emberségről, menti. Ketten fogják meg a kupát, ami valójában zsupszukulcs, és együtt repülnek Voldemort elé. Teljes csend, lélegzetvisszafojtva figyel az egész mozi közönség: Cedric Diggoryt meggyilkolják. Utána tudjuk, mi történik: Voldemort újra erőre kap. Am Harry megszökök előle, magával viszi halott versenytársa testét. És ez a legmegrázóbb jelent: Harry

FORRÁS: INTERNET

földet ér a zsupszukulcsal és az élettelen testtel, a zenekar rákezd a győzelmi dalra, mindenki tapsol, hősünk pedig zokog, míg nem egy hisztérikus sikoly döbent rá a körülállókát a végzetes eseményre.

Már így is túl sokat árultam el a tudatlanoknak, de akármennyire nem tekintjük a művet irodalmi klasszisnak, sikere mégis törhetetlen, ezt a filmet kihagyni pedig nem lehet. A követhető történetek feledtetik velünk azt, hogy a varázslóvilág minden könyvben bővül, és az író folyamatosan építi fel a világot, nem egy meglévő egészen mozog a cselekmény. A látvány lenyűgöző, és a színészi alakítások is jobbak az eddigienél. Csak a tíz évnél fiatalabb gyereket hagyjuk otthon érzelmi fejlődésük érdekében!

– MIKULA ILDIKÓ –

Láttuk még

Fűrész 1, 2

Első hallásra darabolós filmnek tűnhet. Pedig egyáltalán nem az. Lélektani horror. A horror reinkarnációja. Kicsit véres, kicsit beteges, kicsit ágybavizeltetés. Velejéig horror.

James Wan és Darren Lynn Bousman megteremtették a modern horrorfilmet, amelyben nem az elfolyó vagy szétfrocskölő vér mennyisége, a meghalt szereplők, a lehullott fejek és végtagok száma, a velőtrázó sikitások és üvöltések időtartama a lényeg. A filmnek nem az érzékszervekre gyakorolt hatása a fontos, hanem az, ahogy a néző lelke, egész valója viszonyul hozzá.

Haláli játék, amelyben az életbenmaradás a tét. Egy sorozatgyilkos, aki halálos betegségének tudatában az emberi természet kutatásával foglalkozik nem mindennapi módon. Ő maga sosem gyilkol. Megteszik azt áldozata helyette. Hol saját magukat, hol egymást ölik meg. S mindez időre kénytelenek cselekedni. S ezért olyan nagyszerű ez a film. Folyamatában ábrázolja a halált, illetve a halált egyre biztosabban érző, már-már szinte kézzel tapintó embert, akinek ha egy fikarcnyi esélye is van a túlélésre, mindent megtesz érte. Akármilyen fura, nem a halálról, annál inkább az életről szól a film. Az élet szeretetéről, az ahhoz való ragaszkodásról. Bármilyen áron. Akár saját lábunk levágása árán is.

– PM –

Új kávéház a centrumban!

Kávé, tea, forró csoki

Hogy mi a közös ezen italokban? Azon kívül, hogy meleg, az, hogy végre van egy kis hely a város szívében, ahol kellemes környezetben tölthetjük el az időt barátainkkal, ismerőseinkkel, miközben – többek közt – ezeket az italokat fogyasztjuk. Azt hiszem, régi óhaja teljesült az ifjúságnak azzal, hogy megnyílt egy kávéház, amely igényes

A „mina” annyit tesz: bánya. A „café” nem azt jelenti, hogy Tata.

szórakozási lehetőséget nyújt mindenki számára. Persze mehetünk kocsmába is, ott is el lehet tölteni az időt, azonban ha ahhoz van kedvünk, hogy egy forró csoki mellett elbeszélgessünk ismerőseinkkel, vagy éppen új arccal ismerkedjünk, akkor ez a hely tökéletes választás. Éjszaka is nyitva tart, így bőven van időnk választani a mintegy harminc-féle kávé, tea és forró csoki közül, ha túl későn érkezünk, s ha a pénztárcánk enged, akkor mindent ki is próbálhatjuk. Attól se féljünk, hogy bezár, és nincs hová mennünk az éjszaka kellős közepén, mert mindössze kétszáz méterre fekszik a város másik illusztris szórakozóhelye, amelyet mindannyian nagyon jól ismerünk és szeretünk. Itt az ideje, hogy a Café Minát is megismerésre méltassuk!

Vaskeréken Tatabánya és Budapest között

Ambivalens vektorműveletek

MÁTHÉ ZOLTÁN FELVÉTELE

Vonatozás. Ide-oda, reggel, este, délután, hajnalban. Sokszor.

Tizenkettedikesként a diákok gyakran kényszerülnek arra, hogy nap mint nap vonatra szálljanak, mert a fővárosban van „dolguk”. Előkészítő, könyvtárlátogatási kényszer, nyelvizsga-lebonyolítási ügyek, felvételi tájékoztatók, bizonyos nyelvi intézetek látogatása vagy ismerősökhöz való beugrás sürgető vágya. Esetleg csak egyszerűen el akarnak menni innen, egy kicsit elfelejteni ezt a várost, ezt a sulit, ezt a káoszt, amit egy végzős számára az utolsó tanév jelent. Hülyén hangzik, de néha csak úgy megyünk valahová, cél nélkül, mégis nyomós okkal. Mi ilyenek vagyunk. Tizenkettedikesek, akikkel sok olyan dolog történhet, amelynek nincsen „szubsztanciája”.

Talán nem hiszitek, de a vonattal való közlekedés sok színt és „varázst” hozhat szürke mindennapjaitokba, még ha ez a varázs iróniával és keserű groteskséggel is van tele. Ugyanis egy gyors vagy egy nyugodt, megfontoltan döcögő kis személy minden nap újabb és újabb ajándékot tartogat egy oda- vagy egyáltalán nem odafigyelő utas számára.

Gyakorta megesett velem, hogy teljes nyugalmamat élvezve, a vonat ritmikus danáját hallgatva próbáltam semmire sem gondolni, és egyszerűen álomba szenderülni, míg a vonat be nem jár a Keletibe. Hát nem sokszor sikerült. Az egyik alkalommal egy kedves öreg hölgy, aki skótkockás nadrágot, fehér blúzt és kis zöld kardigánt viselt, és olyan ösidőkből származó szódászfifon-szemüveget hordott, kopogtatott ki álmomból. É-

deklődött, hogy helyet foglalhat-e velem szemben. Bólintottam, majd illedelmesen helyet kínáltam neki. Erre az öreg hölgy előkapott maga mögül három robosztus bőröndöt, és megpróbálta betuszkolni a lábaink közé. Én rögtön felajánlottam szolgálataimat, hogy a bőröndöket feltegyem a poggyásztartóra, de nem akarta, minden erejével tiltakozott ellene. Kész. Majdnem felrobbantam, de nem mondtam semmit. Megpróbáltam betuszkolni magam a bőröndök közé, majd ismét szebb álomba ringatni magam.

Hát ez nem jött be, mert a kis Mary Poppins nem elégedett meg azzal, hogy egy koffer nyomja a májamat, és hogy a lábam úgy legyen beszorítva az ülés és egy másik bőrönd közé, hogy a lábfejem már ne kapjon vért, még a lelketem is akarta. Édes istenem!

Elkezdte nekem magyarázni a Mónika-show mitológiáját, de egyetlen alakot sem akart kihagyni belőle. Pontos pszichológiai elemzéssel tárulkozott fel előttem, majd az ő lelkivilága következett, és mire megérkeztünk a Keletibe, én már sírni tudtam volna.

A későbbiekben ezekhez az öreg néni történetekhez hozzászóltam a lelkem, és már teljes szakmai odafigyeléssel tudtam nyugtatgatni a nyugdíjas semmittevőket, akiket megérintett a Mónika-show lényege, és rájövve saját életük hiábavalóságára rezignált mámorukban sírják ki magukat a vonaton. Egy napon azonban megtört az átok és én kiléphettem az érzékeny lelki társ szerepéből, mert új látványosság jelent meg a vonaton, amely elmosta a szomorkodó öregkorúak panaszkodókédvét. Egy

ötvenes „hungarikum” a Tescóból lopott vagy csak kölesön vett kosarat tolvai kiáltozott, mint egy kukorica- vagy lángosárus a Balaton partján, csak a nap nem sütött és a bikinis lányok hiányoztak, és kínálgatta portékáját. A nagy karriert hozó terv, amelyet az IC-szervizről másolt le kedves aranyfogó barátunk, nagyon nagyban ment. Egyre több lelkes vevővel büszkélkedhetett a nagy ötletgazda. Volt nála ropitól elkezdve Balentines viszküig „friss” barack és még úszószemüveg is, hátha szüksége lenne rá egy utasnak. Nagy örömmel lettem e jelenségben, és az izes magyarsággal artikulált „tessék, minde van!” anaforái szinte könnyeket csaltak a szemembe. Ám a mogorva kalauzok valahogyan mindig belepiskítottak ebbe a kis idillbe. Odáig fajultak a dolgok, hogy szegény vigécnek már-már bujdoskolva kellett végigkocsiznia.

Lassan-lassan a szürkeségbe vesztett a „Caramel és a mézes kisvona” illúziója. Pedig milyen szép napok voltak, míg George nevezetű barátom krakógó hangja töltötte be a vagonok folyosóit és remegtette a fülkék üvegajtóit. Aztán egyszer csak eltűnt és nem jött többé cipőket meg párizsis szendvicseket kínálgatni. Valószínűleg a „felsőbb hatalom” távolította el. Micsoda veszteség volt!

Nem kellett sokáig várnom, hogy újabb arcok tűnjenek fel a színen. Néhány nap múlva a „vonat szelleme” megmutatta valódi arcát. A magyar társadalom teljes arzenálját vonultatva föl előttem butább, véletlenebb és rémisztőbb szituációkban.

Találkoztam bulizós főiskolások-

kal, akik elárasztották és járhatatlanná tették az egyik vagon azzal, hogy néhány sörré ráejtették a „jegyzeteket”. „Táncos lányokkal” – akik szívesen hazavitték volna és megsimo-

ROMANTIKA

Szerzőnk által a lapszerkesztő nevével illusztrált „romantikus utazás” legfeljebb az 1990-es évek első harmadáig lehetett érvényes a magyar vasúton. Tény, hogy egy évtizeddel ezelőtt a vasúti vonatjárművek (közismert néven: mozdonyok) és személynévjegy-készítőkkel teljes arzenáljával ismerkedhetett meg kívül-belül az akkori idők utasa. Csak a legnagyobb darabszámú Bh(v) sorozatú másodosztályú személykocsinak legalább négyféle altípusa létezett. Az azóta eltelt alig több mint egy évtizedben – a járműállomány drasztikus csökkenése mellett – a vasút uniformizálása is bekövetkezett: a zömében magyar gyártású kocsiknak leegyszerűsített átépítéssel csak töredéke maradt meg borzalmasan lestrapált állapotban, az újonnan beszerzett kocsik egységes európai szabványt képviselnek. Műanyag- és alumíniumtárgyakból teljességgel hiányzik a romantika, technikai színvonaluk és kapacitásuk nincs összhangban a magyar igényekkel. Csak egyetlen motívum a régi: az utazóközönség egy adott kor társadalmának lenyomata, így fura alakokkal bármikor találkozhatunk.

Hard days' nights

A lelkiismeretes tanulók emlékére

JÖVŐBE PILLANTÓK

FOTÓ: NAGY TAMÁS

Nincs kedvem hozzá. Elég a könyvekből, jegyzetektől! Hülye könyv! Hülyén van leírva! Kit érdekel?! Ezt nem lehet megtanulni! Vágják le a karom, ha értem...

A megjelenített diákmagatartás fertőző. A fertőzöttek különös ismeretjeljei: a minden téren felmerülő passzivitás, értetlen és érdektelen arcberendezés. Kedvelik a zugokat, a fénytől elzárt helyeket. Karikás szemeken keresztül az unalom sugárzik szét utat törve más – még egészséges – elmébe. Végso stádiumban már a teljes nebulóspelen sem ritka. A járvány elkerülésére még nincs terv, okait már vizsgálják...

Vegyük szemügyre a mai diákságra nehezedő terhet. Az iskolai követelmények bizonyos területeken felfoghatatlan magasságokba szöknek. A lexikális tudás lett a fontos. Minél több idegen szó, kifejezés, név, helyszín, évszám, hónap, nap, óra, perc, másodperc... Adat, adat és még több adat. Bonyolult, féloldalas összetett mondatok sora, melyekben az alárendelések kusza szövevényeinek végére érve már nem is vagyunk tisztában a szöveg valódi lényegével. Nem gondolkodni kell, hanem tudni! Nem baj, ha nem látod az összefüggéseket, csak tanulj meg! Mert számon kérnek, és ezt tudni kell! Benne van a tantervben. Kit érdekel, hogy nem érted, nincs rá órakeret, hogy kifejtse a tanár! Tovább kell menni. Nem lényeges, hogy két nappal később már a teljes homály honol benned. A dogát megírtad. Nagyjából tudtad az adatokat. Nem is kaptál rossz jegyet. Tan-

ter teljesítve. Az anyag le lett adva, ha nem tudod később, az csakis a Te hibád.

Az adatcentrikusságnak többszörösen is áldozatai a diákok. Nagyjából, durva általánosítással három csoportjukat különböztethetjük meg. Vannak az *eminensek*. A szorgalmas tanulók, akik embertelen erőfeszítések és áldozatok árán próbálnak eleget tenni az elvárásoknak. Ez többnyire sikerül is. Az avatatlan szemek előtt azonban rejtve marad, ahogy szó szerint verejtékezve préselik be másnapra a tananyagot a fejükbe. Elfotjták az egyre rájuk törő undort, és újra átolvassák rémunalmas fejezetet a százhuszonharmadik oldaltól a százharmincegyedikig. És ha nem tudják, akkor megint és megint, addig, amíg legalább körülbelülre nem marad az agyukban. Kegyetlen csata ez az álomossággal, idegekkel, a fáradt szemekkel és önmagukkal. Ez a hard days' nights. Amikor egy amúgy is nehéz nappal a tanuló háta mögött még hosszú órákat kell készülni másnapra. Az ilyen terhelést nem képes mindenki egy egész tanéven keresztül kibírni. Néhányan lesüllyednek, feladják, megfertőződnek.

A második kategóriába tartoznak az úgynevezett *zsenik*, akik a lehető legkevesebb odafigyeléssel viszonylag sikeresen túlélnek a középiskolát. Eredményeik erősen hullámzóak, de azok sosem mennek a még éppen elfogadható alá. A három közül ez a legbiztonságosabb csoport. Aki közejük kerül, az biztos lehet benne, hogy nem züllik el. A betegség részben bennük van, de nem terjed to-

vább. Nem fenyegeti őket a hard days' nights veszélye, mivel nekik csak kevés idejüket veszi igénybe egy témazárónyi anyag memorizálása.

Az utolsó osztályba tartoznak a *fertőzöttek*. Azok a diákok, akik menthetetlenül elindultak a lejtőn. Vannak köztük olyanok, akik mindig is ide tartoztak természetüknél fogva. Sokan nem vállalták a hard days' nights-t, és egyszerűen feladták az egészséget. Most csak úsznak az árral, és reménykednek a jövőben, hogy az csak tartogat számukra is valamit. Egyesek pedig valaha eminensek voltak, de egy negatív élmény, sikertelen periódus, lusta időszak vagy legtöbbször maga a hard days' nights miatt kiégtek, és lecsúsztak.

A három kasztban az a legijesztőbb, hogy átjárás csak lefelé lehetséges, felfelé nem vezet út. A diákok egy része a terhek miatt kezd el zülteni. Felkapaszkodni pedig nem tud, mert a tantervben nincs helye ismétléseknek. Emellett a tudásanyag jelentős része egymásra épül. Ha nem olvasod el a nyolcvannyalcadik oldalt, rá se nézz a kilencvenedikre!

Komolyan el kellene gondolnunk ezen, mert ha nem állítjuk meg valahogyan a fertőzést, még sok tehetséges diák fog a zülles útjára lépni és elkallódni, gyógyíthatatlanul megbetegedni. A járvány pedig minden percben megállíthatatlanul szedi továbbá áldozatait...

SZEKERES PÉTER

GTA San Andreas

Legyél te is maffiafőnök!

A terjesztők a 2005-ös év játékának harangozták be, és a nyilvánosságra került bétaverziós videókból ez süttött is. Természetesen a Rockstar Games a híres-neves előddel, a Vice Cityvel jó magásra tette a mércét önmaga számára, ám közben ezt a magasságot átugrotta egy cseh fejlesztőgárda által kifejlesztett játék, a Maffia is. Fel volt tehát adva a lecke a fejlesztőknek, és több millió rajongó mellett jómagam is kíváncsian vártam, mi kerül ki végül a műhelyből.

Ami kikerült, az egy DVD volt, rajta a GTA-sorozat legújabb részével, a San Andreasszal. Egy gyors helyzetjelentést azért adok, hogy képben legyél. A San Andreas sztorija a 80-as évek második felének rapőrületébe „rapit” vissza, ahol ugyebár, mint az eddigi részekben, a ranglétra legaljáról indulva, San Andreas alvilágának irányítását kell átvenned. Persze, ha ez könnyen menne, akkor ez a játék nem is lenne méltó a GTA-névhez.

Véres leszámolások, bandaháborúk, rablások visznek fel a csúcsra, és mindez iszonyat brutális kivitelben. Néhány misszió közben szó szerint bokáig álltam ellenfeleim verében, szóval képzeljétek oda bátran azt a piros karikát a jobb alsó sarokba!

San Andreas tulajdonképpen egy óriási megye, vagy már akár tartománynak is nevezhetném. Elképesztő méretei vannak a játéktérnek, melyet a kisebb falvak, a kietlen puszták és hegyvidékek mellett három metropolisz alkot: Los Santos, San Fierro, és Las Venturas. Ha még nem esett volna le a tantusz, akkor segíték. A városnevek nagyon hasonlítanak három valós amerikai város nevére, Los Angelesre, San Franciscóra, és Las Vegasra. És nemcsak a nevük, hanem a legfőbb jellegzetessége is megtalálható; feltűnőek például Las Venturas kártyabarlangjai, és hatalmas neonfényei.

Ebben a környezetben kell a fő-

Metálkarácsony

A HELYSZÍNI KÉPEK FORRÁSA: INTERNET

Nem kevés déja vu érzéssel indultam a sportcsarnok felé szombat délután. Még mindig élt emlékeimben a pénteki Mikulás-kupa, amelyet drámai küzdelemben elvesztettünk. Azonban az épület előtt álldogáló mintegy száz metál ember igen hamar világossá tette számomra, itt ma másfajta mókáról lesz szó.

Tatabányára is ellátogatott ugyanis a Metal Karácsony névre keresztelt, az ország legnevesebb bandáit szerepeltető fesztiválturné. Semmiről sem akartam lemaradni, így már fél hatkor bebocsást nyertem a szentélybe egy szertartásos motozást követően. Nem mondhatnám azonban, hogy már akkor tolongott a nép a bejáratnál, így az est nyitóbandáját, az Emeretta Rock Bandet csak nagyon kevesen rögzíthettük. Nem voltak rosszak, sőt, a Black Sabbath Paranoidját egészen frankón kenték el. Utánuk az AB/CD következett. Ez voltaképpen egy AC/DC-tribute banda, és inkább az ausztrál zenekar igazi rajongóinak kedveskedtek.

Mindezek után beindult az igazi örület, ugyanis a Carmina Burana hangjai után a Pokolgép lépett a színpadra. Óriási élményt jelentett számomra, hogy láthattam a zenekart élőben! Épp ezért foggal-körömmel küzdöttem a nehezen elfoglalt helyemért a második sorban. Egyik kezemmel a korlátba kapaszkodtam, a másikkal villáztam, miközben teli torokból üvöltöttem az ismert nóták szövegeit, bár néhány klasszikust (Itt és most, Pokoli színjáték) hiányoltam. De volt itt Túlélő, Háború gyermeke, Gép-induló, Jel, Mindhalálig rock'n'roll... és még sorolhatnám). A hangulatra nem lehetett panasza, Kukovecz Gabi az Éjféle harang előtt hangpróbát tartott, majd elég intenzíven kritizálni kezdett minket, hogy nem tudunk lépést tartani vele. A koncert végén ugyan lemaradtam Szilágyi Ede

közénk hajtott dobverőiről, de nem bántam. Kérem ez volt a fesztivál egyik legjobb koncertje!

És rögtön utána jött a másik. A Depresszió ugyancsak odatette magát, szinte lemezminőségben játszották a srácok a számokat. A keményebb nóták alatt nem kis meglepetésemre brutális vadalkozás folyt, aminek csakhamar én is tevékeny részese lettem, sőt, a Sokkold a rendszert! című szám alatti pogóban (amit Halász Feri a szám közben találoan *mészárlásnak* nevezett) sem kellett csalódnom. Amúgy abszolút korrekt buli volt, Feri nagyon jól énekelt, semmi hiba nem volt bennük.

Ez a két koncert eléggé kimerített, úgyhogy csak a lelétől figyeltem a főbandaként fellépő Ossiant. Nem áll túlzottan közel hozzám Paksi Endréék zenéje, nekem leginkább a ráadásoként elnyomott Éjféle lány tetszett. Szívesen vettem volna, ha Paksi papa egy picit „alapozott” volna buli előtt. (Minden Ossian-fannak kötelező az a debreceni koncert, amikor a szöke frontember részegen vezényli le a bulit, az összes szöveget rosszul, mindamellert hamisan énekelve...) Ám Endre bátyánk a számok közt is csak gyümölcslevet kortyolgatott.

Az Ossian után a Moby Dick lépett a színpadra. Egymás után gyalulták a remek nótákat, s bár én még mindig a lelétől ültem, megfigyeltem, milyen remek zenészek egytől egyig. Hoffer Petit nem hiába tartják az egyik legjobb magyar metál-dobosnak, hihetetlen beleélésel játszik, és ez az én szememben többet ér, mint a technika (utóbbi tekintetben viszont az Ossian balkezes ütőse, Hornyák Péter viszi a pálmát).

Az ezt követő Akela koncertről az igazat megvallva lecsúsztam, de annak alapján, ami az előcsarnokba kihallatszott, jó bulit nyomtak a srácok. Én fontosabbnak tartottam a feltöltődést (erre két lehetőség kínálkozott: a terem egyik sarkában egy

hotdogárus tevékenykedett, meglehetősen sikerrel, valamint büfé is üzemelt, azonban elég drágán árulták a hörpintenivalókat), hiszen az Akela után következett a Kalapács zenekar. Kalapács Józsit sem láttam még élőben, épp ezért már előre beálltam az első sorba. Nem kellett csalódnom a felhozatalban, sőt, szerepelt a műsorban egy Pokolgép-sláger, az Ítélet helyett is. Kalács az egyik szám, a Sátán közben lemerészkedett a közönség soraiba, és az első versszakot onnan énekelte. Ez is remek heavy metal koncert volt, nem vitás!

A Wisdom elég rosszul járt, hajnali negyed három magasságában, utolsó bandaként volt kénytelen fellépni. Jó koncertet adtak, bár 24, zsinórban ébren töltött óra után nem igazán bírtam már odafigyelni rájuk. Valószínűleg kipihenten jobban tudtam volna élvezni a kemény riffekre épülő, két lábógépes témákkal megspékelt muzsikát.

Abszolút nem sajnálom, hogy részt vettem a rendezvényen, remek koncerteket és egyéni teljesítményeket láttam. Tatabányán a legközelebbi egész estés metálbalhé a december 28-i TAZ-Mánia fesztivál lesz. Ott nem lesznek hasonlóan nagy nevek, de a színvonalas muzsika garantálható. Metálrajongóknak a részvétel kötelező! – BB – 6

én lépek bele; nem engem temetnek. Na, legyen akkor gyászjelentés a fájdalom ingerülete, de csak legyen kis cetli a névvel, ami nem fekszi meg a gyomrot, mert pusztán statisztikai adat az eggyel kevesebb levegővevő, az aznap halálugrásának ívét meg nem változtató kellemetlen árszállítás. Legyen a fáj csak távirányítás, mert ha érzek, áramköröket zárnak rövidre, kábeleket kötnek össze, drótok, kusza fagyöngy a fán, köztük öklök vágjon rendet, összekevert zsinórokat, a lélek-lant megpendült húrjait kopasz töből induló súlyos karok szakítsák, mert nincsen szükség szép szellemre, szépelgő szemüveges fejekre, nyála-folyó lágy buzikra. Jelenlétben tiszteletlenül felszólalókra. De hát a szólás is csak fizikai mérés, leütve nyálkás billentyűket torkomban vajon megszólal-e a hang, vagy a megrezzent inaknak, a gége kilengő fonalinak impotens közreműködésével csak megingó lanya levegő lesz, és a kísérlet nem sikerül, de egyre megy, szólásom csak tudományos eredmény, rákészült kimondás csak szél-felkapta szeműl, szélbefogyó, légtengerben hullámtörés. Jelentéktelen a kimondott szó, mert kémiai reakció, és az ember maga a gép, ami kidobja termékét változóan részlegenként, és látom, ez vagyok én is. Letagadható a mindennapi passió, mert nincsenek élek, együttállók, nincs érték, hogy szobám közepére kitegyem, és kerülgessem, és elmozdítani ne merjem, nincsen elv, vagy ha van, fejed felé lógott sült kappan, van csak verseny gyárak között, párolgó, füstölő, hőt kibocsátó organikus gyárak között, az egész világ az ültetvény, és az élet maga a termelési regény. Vagyok benne a változó, eredmények eredménye, igaz rám minden tétel, hogy pusztába hajtva én is leesek, igaz rám a táblára felírt reakció, hogy nem vagyok más csak a koldus edénye vagy a félkarú rabló, beleáldozott értéket soha meg nem térítő, rossz befektetés. Tünelkeny képzet, feledés. De a mostot számtsájd fejedben, mert jog, hogyha van, az én jogom, nekem van vastagabb karom. BAMMMMMMMMMMM

A labdát vagy a győzelmet kergetjük?

Egész életünk egy nagy verseny. Verseny az idővel, hogy elérjük a menetrendi adatoktól eltérően közlekedő buszt, verseny, hogy szüleinkből kiharcoljunk egy-két ezrest, verseny az ebédülőben, az iskolapadban, és a Mikulás-kupán. Szó sincs barátságos játékról, egy ideje már ez is kőemény verseny. De biztos, hogy annak kell lennie? És vajon a verseny szellemében minden eszközt bevethetünk annak érdekében, hogy a kupát mi vihessük el? – SZABÓ RENÁTA riportja erre keresi a választ.

– Rendkívül fontosnak tartom a sportszerűséget – mondja Schäffer Anti, fiúcsapatunk kiválósága. – Szerintem egy sportolónak mindig meg kell őriznie a nyugalmát. Nem kockáztatnám meg, hogy sportszerűtlennek tartsanak, legfeljebb abban az esetben, ha nagyon nagy a tét. Természetesen, ahogy minden meccsen, a Mikulás-kupán is győzni szeretnék, számomra ugyanis ez presztízskérdés. Több száz ember figyeli a játékunkat, a legjobbbat kell magunkból kihozni.

Persze akadtak olyanok is, akiknek a győzelem más ok miatt fontos.

– Fogadtam – hangzik Somogyi Tamás 12.-es tanuló rövid indoklása. Ennek ellenére azt ő is leszögezi, hogy a szabályok betartása fontosabb a végeredménynél.

– A Mikulás-kupán mindkét iskola azt várja, hogy ő nyer – kapcsolódik be a beszélgetésbe a fiúk egykori kapusa, Barcs Bence. – Ha a csapat jól játszik, annak egyenes következménye a győzelem, nincs szükség szabálysértésekre.

Persze kérdés az, mit jelent a jó játék, és hogy a győzelem csak akkor győzelem-e, ha azt számok is bizonyítják. A döntetlen lánymeccs után a játékosok arcát elnézve kétségeim vannak ezzel kapcsolatban.

– Nagyon örülünk ennek az eredménynek, hiszen a csapat több tagja is sérülten játszott – mondja a fáradtan mosolygó Dupai Kata. – Az is kétséges volt,

meglesz-e a kellő létszám ahhoz, hogy kiálljunk az Árpád ellen. Ez a csapat kétszer is legyőzött minket 2-0-ra, ezért büszkék vagyunk, hogy ezúttal 0-0-ás döntetlennel végződött a mérkőzés. Én nem tudok vesztíteni, de könnyebben viselem a vereséget, ha tudom, az ellenfél jobb volt nálam. Nem szeretem a szabálytalanságot. Szerintem az egyik ellenfelem elég sportszerűtlenül viselkedett a pályán, folyamatosan rángatta a mezem, de nem akartam balhét, inkább ott hagytam.

Miközben lányaink az öltözőben ujjonganak, pár helyiséggel arrébb nagy a sírás-rívás. Az árpados lányfocisták egymást vigasztalják, a táncos lányok próbálnak lelket önteni beléjük.

– Ennyire fontos volt a győzelem? – kérdezem tőlük.

– Szerinted? – kérdez vissza az egyik leányzó könnyeit törölgetve. – A suliban mindenki elvárta tőlünk –, hangja elcsuklik, a mondat végét már alig értem, ezért inkább egy táncost faggatok. Szerintem a versengés az egész kupára jellemző, a két iskola táncosai is rivalizálnak egymással, hogy melyik tánc sikerült jobban.

Ezt Varga Zsuzsi, a Bárdos nagytáncának egyik koreográfusa is megerősíti.

– Ugy gondolom, az Árpád színvonalát idén magasan vertük. A versengés természetes, ez a Mikulás-kupa lényege, akár fociról, akár táncról legyen szó.

– Fontos, hogy idén mi nyerjünk – mondja Rácz Laci, a Bárdos másik obsitos kapusa. – A kupa két éve az Árpádnál van, ráadásul tavaly nem lőttünk egy gólt sem. Kiszámoltam, Soós Máté taláta 150 perc, két és fél óra góltalanságot tört meg.

– A sportszerűség vagy a győzelem fontosabb? – faggatom a gólszerzőt.

– A győzelem! – feleli olyan hangsúllyal, mint aki nem is érti, hogy lehet ez egyáltalán kérdés. Aztán szerencsére magyarázatot kapok arra, miért volt ilyen szemrehányó hangszíne. – Alapvetően ez egy barátságos mérkőzés, az ellenfelek többé-kevésbé ismerik egymást, figyelnek a másokra, tehát a sportszerűség eleve megvan, a győzelem viszont soha nem biztos. Egyébként úgy gondolom, a versengés ellenére a torna lényege maga a játék, és a két iskola közötti kapcsolat ápolása.

Rácz Laci véleményét egyedül Pleier tanár úr osztja, aki szerint a Mikulás-kupa a „nem a győzelem, hanem a részvétel számít” tipikus esete.

– A cél az, hogy a torna minden évben megszerveződjék és folytatódjék – véli.

A tanár úr szöges ellentéte az az árpados focista, aki szerint a legfontosabb, hogy a csapat nyerjen. A fiú kerekpercc kijelentette: ő győzni jött. Fél perces beszélgetésünk során háromszor hagyta el a száját a győzni szó vagy annak valamely képzett alakja, míg a játék egyszer sem.

– Mire gondolsz foci közben? – szegeztem neki szörnyen elgondolkodtató kérdésemet.

– Arra, hogy hajtsak, 110 százalékkal. Meg a teljesítményre, a győzelemre.

De szegény srác hiába hajtott 110 százalékkal, hiába lebegett szemé előtt a magasba emelt kupa képe, a fiúmeccs is döntetlennel végződött. Kaszián Ábel szerint ez nem jó, mert így a tanármeccs dönti el a kupát, és ő bizony a tanároknak nem bízik. (Ezzel egyébként nincs egyedül, a korábban megkérdezett árpados lányok szerint a tanármeccs eredménye 0-0 vagy 1-0 lesz, kizárt dolognak tartották ugyanis, hogy a tanárok ennél több gólt rúgjanak.)

– A tanármeccs mindig kétesélyes – mondja Ábel –, mert csak a szerencsén múlik, hogy a patogó labdába ki és hogyan tud belerúgni. Egyre több múlik a „szerződöttet” tanárokon is.

Az általam boncolgatott témára azt felelte: egyértelműen a győzelem a fontosabb, mert ha nem győzünk, akkor teljesen felesleges volt végig sportszerűnek lenni. Ezt egyébként az elvesztett kupa befejezésekor tapasztalható nézői magatartás is bebizonyította. Ugy gondolom, még ez a kis sportesemény is hitelesen tükrözi a magyar társadalom jelenkori eszméit, célkitűzéseit.

A KÉPEK FORRÁSA: INTERNET

Élményvadászat

Manapság egyre nagyobb keletje van az extrém sportoknak, szinte mindenki találhat magának megfelelő – a motorsportok kedvelői és az izommunkát előnyben részesítők is. Aki a belső égésű motorokat szereti, és emellett vágyik egy kis izgalomra, annak a legegyszerűbb felpattannia egy quad nyergébe, és húzni egy bő gázt.

Hogy lényegében mi is ez a guruló csoda? Egy négykerékű, szervókormányval rendelkező gépjármű, melynek távoli ősei a terepmotorok. Ugyanis a szerkezeti elemek egy része a motorkerékpárról származik.

Jó, jó, de mégis mire való, kérdezi a laikus az első találkozás alkalmával. A válasz egyszerű: mókára, adrenalin-szint-növelésre, és az élvezetek halmozására. Legyen szó akár aszfalt-betyárkodásról, akár kemény terepen való ugrálásról, a quaddal mindkét talajtípuson örömeiket lelhetjük. Az egyéni örömszerzésen túl pedig már hivatalos versenyek is megrendezésre kerülnek, ahol a különböző kategóriákban indulhatnak a bátor kezdők és a vérprofik. De hogy ne csak üres szavak sorakozzanak a papíron, öntsük számokba a guruló sporteszközök tulajdonságait: a quadok motorjainak mérete eltérő, az ötven köbcentis miniquad áll a „ranglétra” legeljén, míg az élsportolók már négy-száz köbcenti feletti hengerűrtartalommal büszkélkedhetnek, sőt nem ritkák a hétszáz köbcentis V2-es, víz-hűtéses aggregáttal felszerelt csúcsragadozók sem, melyek hatvan-hetven lóerős teljesítménye már-már brutálisnak nevezhető.

A quadokkal egy különleges sporteszközt ismerhetünk meg, amellyel minden együtt töltött méter mosolyt csal az ember arcára. Sajnos a dolognak kicsit álmodozás szaga van, mert a közutakat egy ideig még biztosan nem róhatjuk huszonöt km/óránál gyorsabban – legalábbis egy quad nyergében.

Emellett a kerékpár reneszánszát éli napjainkban. Kellemes tény ez, hiszen napról napra zsúfoltabbak az utak, még esténként is viszonylag nagy a forgalom a városokban. A füstfelhőkbe burkolózó utcákon haladva egyre több és egyre extrémebb, különlegességekkel felszerelt bicajjal

8. rész

GRAFIKA
KERESZTESI BOTOND

Egyetlen gondolat az oktatási azonosítóról Még egy passzus a létezéshez

November 30-ig minden tanár és diák megkapta oktatási azonosító-kártyáját, és ezzel – a TAJ- kártyát, útlevelet nem is számítva! – négyre emelkedett a könnyedén elhagyható okiratok száma. Az azonban rejtélyes, hogy tulajdonképpen mi szükség is volt erre.

Sajnos, azt a szép gondolatot rögtön el kell vetnünk, hogy ha a képes, kopogós személyinkhez hajlékony lakcímgazdálkodó-kártya jár, akkor a hasonló diákigazolvány se maradjon egyedül.

Az oktatási azonosító szám egyidős a diákigazolvánnyal, egy 1993-ban hozott törvény írja elő mindkettőt (és akkoriban még híre-hamva sem volt a digitális fényképes pasztikkártyáknak). Ennek és egy 1997-es rendeletnek az értelmében a diákok tanulói és a pedagógusok munkavállalói jogviszonyuk kezdetekor automatikusan bekerülnek a Közköztartási Információs Rendszerbe, kapnak egy tizenegy jegyű azonosítószámot, amelyről igény esetén tájékoztatást kaphatnak. Az első számjegy, a hetes állandó, a következő nyolcat véletlenszerűen választják ki, az utolsó kettőt pedig az előzőekből bonyolult matematikai műveletekkel kapják meg. A kártyák elkészítését 2004-ben rendelték el, a hivatalos indoklás szerint a „fantomdiákok” kiszűrésére és az oktatási jogviszonyt érintő ügyek intézésére (például diákigazolvány-igénylés, felvételi eljárás). A fantomdiákok alatt nem csak azokat értik, akik hamisított vagy lejárt irattal próbálnak kedvezményekhez jutni, hanem azokat is, akiket az iskolák jelentenek be, hogy több pénzből gazdálkodhassanak.

nie, nem is kell, hogy a nagyvilág hasznára váljék, a felismerésért, az út örömeért már megérte a fáradság. A pillanatért, amit öntudatlanul és akaratlanul másnak okozott.

A könyvkupac még mindig az asztalon hever, valami azonban megváltozott. Az arc immár párnán nyugszik.

Puha, lassú léptek vezetnek le a lépcsőn a hálószoba felé, papucsból kibújik, takarót felhajt, bebújik alá, fejét párnájára hajtja. Már ő is tudja a titkot, mosolya ugyanolyan elégedett és bizakodó, mint amely az imént biztosította arról, hogy nincs miért aggodnia. Pontszámítás ide vagy oda, gyermeke meglelte útját.

A diákigazolvány igényléséről érdeemes néhány szót ejteni, mert a nyomtatványra nem lehet szabályosan ráírni az azonosító kódot, hiszen csak tíz jegynek hagytak helyet. Így egy nyomtatvány, ami magától generálja a hatályvesztést. A minisztérium – ahogy vezetőitől megszokhattuk – természetesen mindent megmagyaráz, és azt ígéri, hogy amilyen hamar csak lehet, módosítják a rendeletet, és új lapokat hoznak forgalomba.

Érthetetlen, hogy ha évtizedekig működött a közoktatás oktatási azonosító-kártya nélkül, miért kellett egy gyakorlatilag használhatatlan okiratot kiadni. Annyi biztos, hogy valaki(k) nagy haszonra tett(ek) szert a másfélmillió lapocskák elkészítésével. Persze Gyagyszóban semmi sem sikerül elsőre: az elírások miatt a kártyák mintegy 50 százalékát újra kellett nyomtatni. **SZÜCS ÁGI**

Nagy hírek a kisvilágból

Tánc, tánc, esztartánc

„Az elegancia mártásával föleresztett szerethezés” – írta Mikszáth Kálmán a francia négyesről a Noszty-fiúban. A sokadik szalagavatott táncpróba után talán jogosan jutott eszembe a nyáron olvasott regény eme frázisa, habár mi nem is francia négyest táncolunk. Ellenben két és fél hónap türelmi idő után kezdenek körvonala-zódni a francia keringő miertjei és hogyanjai, a többi tánc – tudtommal – már előrehaladottabb stációban van – valahol a kereszt cipélése és az arra való felfeszítés között, tehát majdnem kész állapotban, ha úgy tetszik, feltámadásra várva, hogy a szalagavatón harmadnapra újjászüllessen, s kitérve a tornaterem bordásfalakkal tarkított falai közül színre lépjen. Balra, jobbra, keresztbe lépjen, sőt ne is lépjen, rögtön ugorjon! A jelenlevők nagy örömeire – vagy éppen annál nagyobb bánatára. Nem kellene az öröm- és bánatkönyvek, az elismerő mosolyok és grimaszok, a maszkok mögé elrejtőző, szenvedésükben ujjajkat tördelő alakok. Nem kell a veriték, mely a homlokokon gyöngyözve aláfol, s patakokba gyűlve mindent magával ragad. Csak és kizárólag az őszinteség kell, cinikus ábrázatok helyett vagy azok mellett, aranyként ragyogva a mocskos sártengerben.

SÉTA-galopp

Rövid és azáltal sem heves kapcsolata-tunk volt a 24 Óra megyei napilappal ezen az őszön. A tíz héten át csütörtökönként megjelenő SÉTA-oldalakat bizonyára ti is olvastátok. A programot kezdeményező Axel Springer lapkiadó-vállalat az internet és a televízió miatt háttérbe szoruló (a média-oktatásból is kimaradó) nyomtatott

FOTÓ: NAGY TAMÁS

sajtóra kívánta a magyarországi középiskolások figyelmét ráirányítani. A kezdeményezés talán a két fél eltérő szándéka (az újság olvasókat keresett publikálni szerettek volna) miatt hamar ellaposodott. Néhány cikk öszinte elismerést váltott ki, de a közhiedelemmel ellentétben Frankó Kálmán vendégglósszái nem tartoztak a SÉTA-hoz. A Mikulás-kupát beharangozó és összefoglaló riportok során kellemetlen tapasztalatokkal gyarapodtunk: a diákok írásai – egyebek lektorálás hiányában – egy nagyobb nyilvánosságának szóló újságban sem nélkülözhetik a tanári kontrollt. A programot december 16-án, pénteken szerkesztőségi és nyomdalátogatás zárta. **ZÉKÁNY**

Adventi vásár Bécsben

Áldott jó szokása Hajdúcsi Dóra és Kiss Attila némettanárainknak, hogy a Bárdosból két adventi bécsi vásárt is szerveznek: külön a kicsiknek, külön a nagyoknak. Ez évben is elérkezett december, a szeretet ünnepének hava, amely lényegében 1-jétől karácsonyi hangulatot vált ki az emberek közül, főleg ha fehérbe öltöznek a város kopár utcái. Így van ez idén is, a boltokat járva szinte mindenhol ünnepi díszítés fogad minket.

Aki azonban igényesebb karácsonyi vásárolgatásra vágyik, az inkább ne a globál áruházakban keresse a megoldást. Sokkal inkább a szomszédos osztrákok fővárosának forgatagában. Iskolánk is megszervezte – az elmúlt évekhez hasonlóan – a bécsi

utat a Bárdos diákjai számára. A háromórás út után először a meglepő művészi alkotást, a Hundertwasser – házat látogatták meg a tanulók, ezután újabb kis buszozás következett a végső cél, a bécsi városközpont eléréséhez, ahol minden megtalálható, ami szem-szájnak ingere: a két csodás múzeum, a luxusbutikokkal övezett Mariahilfer Strasse, a váruddvar, a parlament neoreneszánsz épülete, végül pedig az utazás fénypontja, a városháza előtti teret kitöltő bensőséges hangulatú vásár. A kis faházak közt édességek, héjában sült krumpli és puncs illata terjeng, nem is lehetne kellemesebb légkört elképzelni, az emberek beszélgetnek, vásárolgatnak, forró italt isznak, énekelnek.

A KÉPEK FORRÁSA: INTERNET

A barátokkal az adventi vásár utcáin eltöltött idő felejthetetlen élmény. Ahogy a reklámban is mondják, bármit megvehetsz, de a felbecsülhetetlen értékű élményt csak te őrzöd meg odabenn, a szívedben.

Adventi műsorelőzetes

Iskolánk idén is megszervezett karácsonyi műsora a zene jegyében telik majd. Ogonovszkyné Tanczer Erzsébet tanárnő rendezésében egy zenés karácsonyi jelenetet láthatunk; Pataki Ági és Gábor Az operaház fantomjából ad elő részleteket; a zeneiskola tanulói megsillogtatják tudásukat; a kilencedikes lányok táncot mutatnak be, melyet Katonáné Téglás Zsuzsa tanárnő álmodott meg; három kórus is fellép, pontosabban a két hivatalos (a kis énekkar – csak lányzólamok – és a vegyeskar), valamint (bizonyos kilátásba helyezett érdemei-gyek hatására) a teljes tizedik évfolyam. (Feltételezem, a szponzorok névsorát is meghallgathatjuk majd.) Természetesen a betlehemezés sem marad el Csordás Tiborné tanárnőnek köszönhetően. A műsorszámok közötti átmenetről az irodalmi színpad gondoskodik.

Sok sikert a fellépőknek és jó szórakozást a közönségnek! Találkozunk szerdán, az utolsó tanítási nap estéjén hat órakor a Közművelődés Házában. **SZÜCS ÁGI**